

مروری بر اوضاع سیاسی، اجتماعی و اقتصادی

بوتسوانا

دکتر بیژن ییدآباد روح‌الله محمدی

بهار ۱۳۸۹

فهرست مطالب

۴	مقدمه
۶	وضعیت سیاسی - اجتماعی بوتسوانا
۶	موقعیت جغرافیایی
۷	تاریخ
۸	ساختار اجتماعی
۱۰	ساختار سیاسی بوتسوانا
۱۲	فساد اداری در بوتسوانا
۱۳	قوانین استخدامی بوتسوانا
۱۶	وضعیت کلان اقتصادی بوتسوانا
۱۶	تولید ناخالص ملی در بوتسوانا
۲۱	توزیع درآمد
۲۲	رشد اقتصادی بوتسوانا
۲۴	موقعیت خارجی بوتسوانا
۲۵	درجه آزادی اقتصادی بوتسوانا
۲۶	تجارت
۲۷	تولیدات معدنی بوتسوانا
۲۸	تولیدات کشاورزی بوتسوانا
۲۸	تولیدات صنعتی بوتسوانا
	رتبه بندی وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت های اقتصادی (کسب و کار) در بوتسوانا و برخی
۳۱	کشورهای جهان
۳۴	نیروی انسانی
۳۴	توسعه انسانی
۳۴	شاخص توسعه انسانی (HDI)
۳۹	امید به زندگی
۴۰	پیشرفت آموزشی
۴۰	فقر
۴۲	نظام بانکی در قاره آفریقا

۴۷	وضعیت برابری پول محلی
۴۹	سیاست مالی بوتسوانا در سالهای اخیر
۴۹	سیاست پولی بوتسوانا در سالهای اخیر
۵۱	بانکهای فعال بوتسوانا
۵۲	ساختار حمل و نقل بوتسوانا
۵۶	ساختار مخابراتی بوتسوانا
۶۶	سازمان‌های بین‌المللی

برنامه کمک‌های بین‌المللی برای توسعه زیرساختها و شرایط عمومی کمک‌کننده‌ها برای

۸۰	پیمانکاران
۸۰	کمک‌های بین‌المللی به بوتسوانا
۸۲	آرمان‌های توسعه هزاره
۸۳	عهدنامه جهانی (Global Compact)
۸۵	سرمایه‌گذاری در یک محیط سالم و نوین برای فعالیت بخش خصوصی
۸۵	مدیریت مستقیم هزینه و خطر
۸۶	فراهم آوردن فرصتهای جدید داد و ستد
۸۸	سهم شرکتها در توسعه
۸۸	فعالیت‌های اصلی شرکت‌ها
۸۹	گفتمان‌های سیاسی و ترویجی
۹۰	تشویق به سرمایه‌گذاری در کشورهای با حداقل توسعه‌یافتگی به ویژه در آفریقا پشتیبانی از کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه بخاطر افزایش دسترسی به بازار،
۹۱	همکاری رسمی برای توسعه، و معافیت بدهی‌ها
۹۲	کار مناسب و سازنده برای جوانان
۹۲	دسترسی به فن آوری به ویژه فناوری اطلاعات و ارتباطات
۹۵	منابع و مراجع
۹۶	پیوست - بوتسوانا در یک نگاه

مقدمه

تحقق توسعه اقتصادی در یک جامعه بدون تقبل انجام سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی و زیرساخت‌های لازم امکان‌پذیر نیست. این سرمایه‌گذاری‌ها که عمدتاً در راستای تسهیل جریان سرمایه‌گذاری و تکمیل طرح‌های زیربنایی صورت می‌گیرد، بخش جداناپذیری از توسعه اقتصادی را دربرمی‌گیرد. پیشگامی دولت‌ها در فراهم آوردن این زیرساخت‌ها و برنامه ریزی برای تکمیل حلقه‌های مفقوده، فرآیند توسعه اقتصادی را تسریع می‌کند. بنابراین، آگاهی از تناسب و کفایت سرمایه‌های زیرساختی در هر کشور می‌تواند خود شاخصی در راستای سنجش درجه توسعه یافتگی تلقی گردد.

شواهد مختلف به لحاظ بررسی تئوری‌های سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و بررسی تجربی کشورها نشان می‌دهد که در اقتصادهایی که حاکمیت مطلقه قانون به رسمیت شناخته نمی‌شود تلاش برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی با وجود اعطای امتیازات و تسهیلات بیشتر، همیشه با شکست و ناکامی مواجه بوده است. از این رو تلاش برای افزایش امنیت سرمایه‌گذاری از طریق ثبات در سیاست‌های دولت و عدم تغییر مداوم قوانین مربوطه می‌تواند از اولین اولویت‌ها برای تشویق سرمایه‌گذاری خارجی قلمداد گردد. شایان ذکر است با افزایش امنیت سرمایه‌گذاری نه تنها زمینه برای جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، بلکه افزایش سرمایه‌گذاری داخلی نیز فراهم می‌شود.

به طور کلی با توجه به امکان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کشورهای مختلف جهان، به ویژه در سال‌های اخیر که اغلب کشورها اقدامات اساسی در راستای جلب بیشتر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی انجام می‌دهند، مطلوبیت تنها یک یا چند متغیر از انگیزه‌های اقتصادی مالی و فنی و یا عوامل حمایتی، سیاسی و جغرافیائی برای اقدام شرکت‌های مذکور برای سرمایه‌گذاری در یک پروژه خاص در یک کشور کافی نخواهد بود، بلکه ارزیابی تمام عوامل به صورت یک مجموعه، منجر به اتخاذ تصمیم

انجام سرمایه گذاری یا عدم انجام سرمایه گذاری می گردد.

بدین منظور در این پروژه به طور اجمالی وضعیت کشور بوتسوانا از جنبه های اقتصادی، اجتماعی،

سیاسی و... مورد بررسی قرار گرفته است.

وضعیت سیاسی - اجتماعی بوتسوانا

موقعیت جغرافیایی

جمهوری بوتسوانا^۱ کشوری است واقع در جنوب آفریقا، شمال آفریقای جنوبی، شرق نامیبیا و غرب زیمباوه. پایتخت این کشور شهر گابورون^۲ با ۱۹۵ هزار نفر جمعیت می‌باشد. مساحت بوتسوانا ۶۰۰۳۷۰ کیلومتر مربع و جمعیت آن یک میلیون و ۶۴۰ هزار نفر می‌باشد. از مهمترین شهرهای بوتسوانا می‌توان به فرانسیس تاون ۸۳ هزار نفر، موله پولوله ۵۴ هزار نفر، سلبی پیکوه ۵۰ هزار نفر و مائون ۴۳ هزار نفر اشاره کرد. ۸۴٪ خاک بوتسوانا را صحرای سوزان کالاهاری دربر گرفته است بدین ترتیب نیمه غربی بوتسوانا را بیابان لم یزرع شامل می‌شود. شرق بوتسوانا نیز تپه زار است و شمال این کشور نیز دریاچه‌های نمک فرا گرفته است. بزرگ‌ترین دلتای درون‌سرزمینی جهان به نام دلتای اوکاوانگو در این کشور قرار دارد.

فلات مرکزی شبه بیابان مسطحی را در شرق بوتسوانا از صحرای کالاهاری و باتلاقهای اوکاوانگو در غرب جدا می‌سازد. فلات مرتفع بوتسوانا، به علت کمبود منابع زیرزمینی آب و بارندگی کم، خشک و لم یزرع می‌باشد.

رودهای مهم: چوبه، شاسی.

بلندترین نقطه: تپه تسودیلو با ارتفاع ۱۳۷۵ متر.

آب و هوا: آب و هوا نیمه استوایی است با منتهای گرما و گاهی دمای زیر صفر. بیشتر بوتسوانا بطور

1 - Republic of Botswana
2 - Gaborone

متناوب در معرض خشکسالی قرار می‌گیرد.

تاریخ

مردم بوتسوانا، که در گذشته بچوانالند^۱ نام داشت، نخستین بار در سال ۱۸۲۶ با ترجمه بخش‌هایی از انجیل روبرت موفات^۲ آشنا شدند. در سال ۱۸۴۱ دیوید لیوینگستون^۳ ۵۰۰ نسخه از انجیل را به زبان تسوانا^۴ به کشور آورد، اما به‌طور کلی آثار مکتوب به زبان تسوانا در اواسط قرن بیستم پدید آمد.

نخستین تالار مطالعه معروف توسط جامعه مبلغان لندن برای استفاده دانشجویان و نوکیشان^۵ در سرووه^۶ به‌وجود آمد. در سال ۱۹۳۸ بنیاد کارنگی، همزمان با فعالیت خود در کشور آفریقای جنوبی، مبلغ یک هزار دلار به ایجاد کتابخانه برای آفریقایی‌های بچوانالند اختصاص داد. دولت نیز وجهی را برای کتابخانه سیار در نظر گرفت و کتاب‌ها به‌صورت بسته‌های ۲۵ عنوانی میان هفت مرکز در سراسر کشور توزیع می‌شد. از هر بسته سه عنوان مرجع و بقیه عناوین قابل امانت بود. این خدمات به‌صورت رایگان و توسط وزارت آموزش و پرورش ارائه می‌گردید. بسته‌های کتاب هر ۴ ماه یک‌بار بین مراکز به گردش در می‌آمد. اما این فعالیت در سال ۱۹۴۱ کند و در سال ۱۹۵۰ رسماً متوقف گردید.

از سال ۱۹۵۰ تا ۱۹۶۳ بسیاری از تلاش‌ها برای ایجاد تسهیلاتی در کتابخانه‌های عمومی بی‌نتیجه ماند. تنها کتابخانه‌های نهادهای دولتی، دانشگاه‌ها، و مدارس عالی قابل استفاده بود. دولت بچوانالند در سال ۱۹۶۳ از شورای انگلستان درخواست کمک کرد تا برای توسعه کتابخانه‌های کشور طرحی ارائه کند؛ دولت نیز طرح را پذیرفت و بودجه‌ای را برای سرمایه‌گذاری و اداره کار در نظر گرفت.

^۱ - Bechuanaland

^۲ - Robert Moffat

^۳ - David Livingstone

^۴ - Tswana

^۵ - Converts

^۶ - Serowe

ساختار اجتماعی

بوتسوانا را مهد تمدن آفریقا لقب داده‌اند. اولین قبیله‌ای که در بوتسوانای کنونی سکنی گزید، قبیله سان^۱ نام داشت، پس از آن این منطقه به زیستگاه قوم تسوانا^۲ تبدیل شد که وجه تسمیه‌ی این کشور نیز به دلیل نام قوم تسواناست که در این منطقه‌ی ساکن بودند. در سال ۱۸۲۰ قبایل زولو و در سال ۱۸۷۰ بوئرها به منطقه‌ی بوتسوانا دست اندازی کردند و تا سال ۱۸۸۰ از مهمترین عوامل نامنی منطقه بودند. در سال ۱۸۸۵ بوتسوانا به طورت تحت الحمايه ی بریتانیا درآمد و "بچوانالند"^۳ نام گرفت. در سال ۱۹۶۱ بریتانیا به بوتسوانا قانون اساسی اعطا کرد که برگرفته از قوانین اساسی خود بریتانیا بود. بوتسوانا در سال ۱۹۶۵ دارای خودگردانی شد و یک سال بعد در ۳۰ سپتامبر ۱۹۶۶ از بریتانیا اعلام استقلال کرد. در یک آوریل ۱۹۹۸ میلادی فستوس موگائه که دارای دکترای اقتصاد از دانشگاه آکسفورد بریتانیا می‌باشد به سمت رئیس جمهور بوتسوانا برگزیده شد. نژاد ۷۹٪ بوتسوانایی‌ها، تسوانا، ۱۱٪ کالانگا، ۳٪ باساروا و ۷٪ نیز کگالانگادی و سفید هستند، همچنین دین ۷۱٪ مردم بوتسوانا، مسیحی، ۶٪ بادیمو و ۲۰٪ نیز پیرو آیین‌های قبیله‌ای هستند. هر دو زبان انگلیسی و تسوانا زبان رسمی بوتسوانا محسوب می‌شوند. واحد پول بوتسوانا نیز، پولا با واحد جزء (تبه) نام دارد. بیماری ایدز شیوع بسیار گسترده‌ای در بوتسوانا دارد که تاکنون جان دهها هزار نفر را در این کشور گرفته است، شیوع ایدز به حدی به یک اپیدمی در بوتسوانا تبدیل شده است که ۳۵۰ هزار نفر از جمعیت ۱ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر بوتسوانا مبتلا به ویروس HIV هستند (بیش از یک پنجم جمعیت کشور).

دانشگاه بوتسوانا در سال ۱۹۸۲ در شهر گابورون تأسیس شد. این دانشگاه در سال‌های ۱۹۷۵ تا ۱۹۸۲ یکی از دانشکده‌های دانشگاه بوتسوانا و سوازیلند بود و پیش از آن در سال‌های ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۵ یکی از

1 - San
2 - Tswana
3 - Bechuanaland

دانشکده‌های دانشگاه بوتسوانا، لسوتو، و سوازیلند محسوب می‌شد. این کتابخانه پشتیبان برنامه‌های دانشجویی و تخصصی رشته‌های تعلیم و تربیت، علوم انسانی، علوم، و علوم اجتماعی است. تا سال ۱۹۹۰، بیش از ۱۵۰۰۰۰ جلد کتاب و ۱۱۰۰ عنوان نشریه داشت. اما بعدها منابعی به مجموعه کتابخانه افزوده شد. این کتابخانه بر چکیده‌نامه‌ها و نمایه‌نامه‌های چاپی و نیز صفحه فشرده سرمایه‌گذاری کرده است. نخستین مرحله ساختمان جدید کتابخانه در سال ۱۹۸۶ با تجهیز آن به ۶۰۰ صندلی برای خوانندگان تکمیل گردید.

^۱ واحد اسناد و کتابخانه مؤسسه ملی تحقیق و توسعه فرهنگی در داخل دانشگاه قرار دارد، ولی مستقل از کتابخانه آن است. این واحد در سال ۱۹۹۰ مجموعه‌ای بالغ بر ۱۲۰۰۰ سند و ۱۰۰۰ بریده جراید داشته است و تهیه نمایه متون توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور را که ضمیمه کتابشناسی ملی بوتسواناست برعهده دارد.

بوتسوانا همچنین دارای یک مدرسه عالی کشاورزی، یک آموزشگاه فنی، ۶ دانشکده تربیت معلم، و ۵ مؤسسه آموزش بهورز است. همه این مؤسسه‌ها دارای کتابخانه هستند که برخی حدود ۱۰۰۰ عنوان کتاب و بهترین آنها بیش از ۲۰۰۰۰ جلد کتاب دارند.

^۲ کتابخانه ملی بوتسوانا (بی.ان.ال.اس.) کتابخانه عمومی نیز محسوب می‌شود. مقر آن در پایتخت

^۳ کشور، یعنی شهر گابورون، واقع است. این کتابخانه طبق قانون خاص کتابخانه ملی در سال ۱۹۶۷ تأسیس و رسماً در ۸ آوریل ۱۹۶۸ افتتاح گردید. کتابخانه ملی بوتسوانا توسط یک مدیر اداره می‌شود و بخشی از وزارت کار و امور داخلی به‌شمار می‌رود. این کتابخانه آرشیوها و موزه‌ها را نیز زیر پوشش

^۱ - Documentation Unit and Library of the National Institute of development and Cultural Research

^۲ - Botswana National Library Services (BNLS)

^۳ - Gaborone

دارد. کتابخانه ملی بوتسوانا هیأتی را برای مشاوره با مدیر و در صورت نیاز - به ویژه در امور مالی - برای همفکری با مدیریت در نظر گرفته است. اعضای هیأت از بخش های مهم جامعه نظیر اعضای مجلس، کارمندان عالی رتبه، اعضای فرهنگستان، و اعضای برجسته دولت انتخاب می شوند.

کتابخانه ملی بوتسوانا در اوایل دهه ۱۹۹۰ دارای پنج بخش بود که دو بخش برای پشتیبانی و سه بخش برای انجام وظایف اصلی در نظر گرفته شده بود. کلیه بخش ها زیر نظر کتابدار ارشد متخصص فعالیت داشتند. واحد پشتیبانی مسئول برنامه ریزی، تأمین بودجه، آموزش، تأمین نیروی انسانی، و برقراری ارتباط با سایر نهادها درباره مسائل مربوط به کتابخانه است. واحد کتابشناسی و تحقیق کنترل بودجه کتاب، خرید منابع کتابخانه برای کلیه کتابخانه های عمومی و مدرسه ای، و آماده سازی و توزیع آنها را برعهده دارد. امانت بین کتابخانه ای از وظایف این واحد به شمار می رود. واحد کتابخانه های مرجع و

^۱ تخصصی عهده دار جمع آوری کتاب های واسپاری و انتشار کتابشناسی ملی بوتسواناست و بر توسعه

^۲ کتابخانه های تخصصی در نهادهای دولتی نیز نظارت دارد. واحد کتابخانه های عمومی مسئولیت ۲۲ شعبه کتابخانه، ۱۴ پایگاه کتابخانه های سیار، ۲۰ تالار مطالعه روستایی، و خدمات پستی کتابخانه را برعهده دارد. کل موجودی کتاب های این واحد در سال ۱۹۸۷ بیش از ۱۶۸۰۰۰ جلد بود. واحد کتابخانه های آموزشی مسئول کتابخانه های مدرسه ای است.

ساختار سیاسی بوتسوانا

سی و چهار نفر از ۴۰ عضو مجمع ملی برای دوره ای پنج ساله با رای تمامی افراد بالغ انتخاب می شوند. از شش نفر باقیمانده چهار نفر از سوی رئیس جمهور نامزد و به صورت ویژه ای انتخاب

^۱ - Botswana National Bibliography

^۲ - Public Library Services Division

می‌گردند رییس جمهور که کابینه را انتصاب و بر آن ریاست می‌کند برای مدت پنج سال از سوی مجمع انتخاب می‌شود. مجلس ۱۵ نفره رؤسای قبایل نیر هست که نقش آن رسیدگی به امور قبیله‌ای، قانون اساسی و ریاست قبیله‌ای است.

احزاب عمده سیاسی عبارتند از:

- حزب دموکراتیک بوتسوانا

- جبهه ملی بوتسوانا

• تقسیمات کشوری:

کشور بوتسوانا دارای ۹ ناحیه و ۵ شورای شهر می‌باشد

- مناطق مرکزی (Central)

- گابورون (Gaborone)

- گانزی (Ghanzi)

- جوانگ (Jwaneng)

- کگالاگادی (Kgalagadi)

- کگاتلنگ (Kgatleng)

- کاونگ (Kweneng)

- لوباتسه (Lobatse)

- مناطق شمال شرقی (Northeast)

- مناطق شمال غربی (Northwest)

- سلی پیکوه (Selebi-Pikwe)

- مناطق جنوب شرقی (Southeast)

- مناطق جنوبی (Southern)

- فرانسیس تاون (Francistown)

فساد اداری در بوتسوانا

در بیشتر کشورهای آفریقایی مبارزه علیه فساد بسیار مهم تلقی می‌شود و این مسئله دغدغه اصلی سیاستمداران و سران این کشورهاست. فساد اداری توسط کارمندان دولت، فشارهای مالی و مدیریتی بزرگی روی شرکتها برجای می‌گذارد. فساد اداری منجر به نامناسب شدن فضای کسب و کار شده و کارائی شرکتها را تحت تاثیر قرار داده و هزینه‌های شرکت را افزایش می‌دهد.

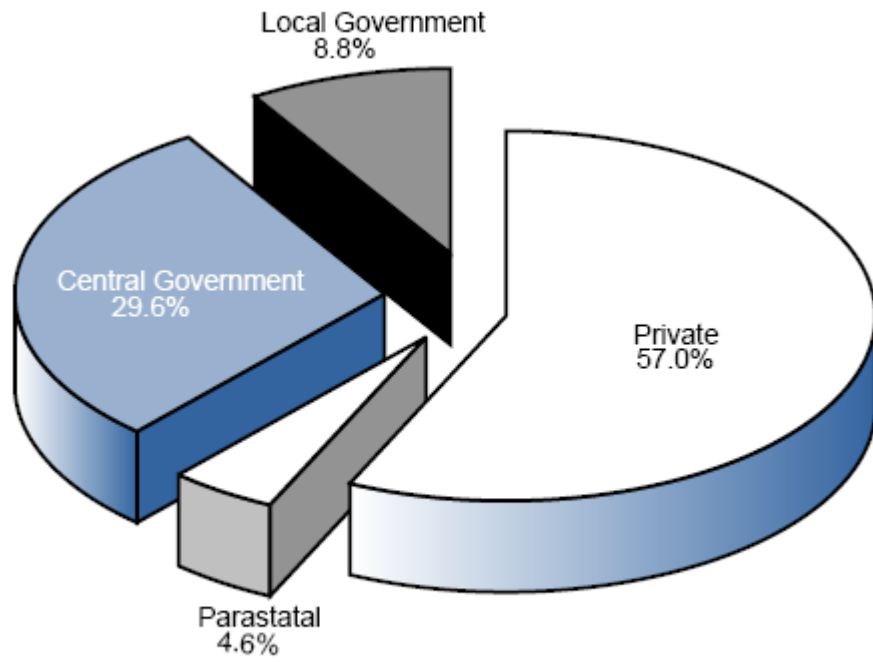
بوتسوانا از این لحاظ نسبت به سایر کشورهای آفریقائی پیشی گرفته است. بر اساس گزارش سال ۲۰۰۸، شاخص بین‌المللی فساد در بوتسوانا ۳۶ در بین ۱۷۹ کشور جهان بوده است. از این لحاظ بوتسوانا نه تنها کشوری آفریقائی با کمترین فساد اداری تلقی می‌شود بلکه از بسیاری از کشورهای آسیائی و آفریقائی نیز پیش است.

قوانین استخدامی بوتسوانا

مقررات نیروی کار همواره تاثیر مستقیم و معنی داری روی استخدام نیروی کار توسط شرکتها دارد. در بوتسوانا قوانین استخدامی کاملاً انعطاف پذیر است. غیر از حقوق و دستمزد کارگران، سایر هزینه‌های جانبی استخدام بسیار پائین است و اخراج کارگران تقریباً بدون هزینه است. کارفرمایان لازم نیست حقوق بازنشستگی، بیمه درمانی، بیمه بیکاری و کمک‌های جانبی پرداخت کنند.

بیکاری در سالهای اخیر در این کشور به دلیل نداشتن مهارتهای کافی و همچنین فارغ التحصیل شدن دانشجویان افزایش یافته است. بر اساس گزارش مجله "بررسی‌های نیروی کار" استخدام سالانه حدود ۴/۷ درصد بین سالهای ۱۹۹۵/۹۶ تا ۲۰۰۵/۰۶ رشد داشته است. بررسی‌ها همچنین نشان می‌دهد که استخدام بخش رسمی حدود ۲/۲ درصد در سال ۲۰۰۷ رشد داشته است در حالی که این نرخ در دوره ۲۰۰۲-۲۰۰۶ حدود ۱/۸ درصد بوده است. دولت با ۴۰ درصد، بزرگترین استخدام کننده کارگران بوده است. بخش غیر دولتی نیز بخش مهمی در اقتصاد بوتسوانا محسوب می‌شود. تخمین زده شده است که حدود ۶۰ هزار موسسه در بوتسوانا در بخش غیر دولتی وجود دارند که تنها یک الی دو نفر کارمند استخدام کرده‌اند. بیش از ۸۰ هزار نفر نیز (حدود ۵ درصد جمعیت) خود اشتغال اند یا در بخش غیر رسمی (عمدتاً خرده فروشی) کار می‌کنند.

نمودار شماره (۱) سهم بخش رسمی از استخدام در سال ۲۰۰۸

Source: Central Statistics Office.

جدول شماره (۱) بوتسوانا در یک نگاه

گابورون	پایتخت
۲۲ درجه جنوبی و ۲۴ درجه شرقی	- مختصات جغرافیایی
فرنسیس تاون، سلیبی پیکوه	شهرهای اصلی
انگلیسی	زبان رسمی
جمهوری	نوع حکومت
-	نخست رئیس جمهور
۱۹۶۶	استقلال از بریتانیا
	مساحت
۶۰۰۳۷۰ km ²	- کل
ندارد	-خط ساحلی
	جمعیت
۱۸۸۰ هزار نفر	- برآورد ۲۰۰۸
پولا (pula)	واحد پول
بالای ۱۰۰ درصد	نفوذ موبایل
۶درصد	درصد نفوذ اینترنت
۲ الی ۳ درصد	نفوذ کامپیوتر شخصی

وضعیت کلان اقتصادی بوتسوانا

در این بخش، به منظور ارائه تصویر کلی از شاخص‌ها و نمودهای وضعیت کلان اقتصادی در کشور بوتسوانا، مهمترین شاخص‌های اقتصاد کلان مورد بررسی قرار گرفته است:

تولید ناخالص ملی در بوتسوانا

تولید ناخالص ملی (GNP) عبارت است از مجموع ارزش کالاها و خدمات تولید شده در یک جامعه در طول یک سال معین. این شاخص برجسته‌ترین متغیر نشان دهنده وضعیت کلان اقتصادی است. به نظر می‌رسد کشوری که تولید ناخالص ملی بیشتری دارد، از ثروت، قدرت و مکنت بیشتری برخوردار بوده و می‌تواند نیازمندی‌های آحاد جامعه را به نحو مطلوب‌تری تأمین نماید. مزیت عمده مفهوم تولید ناخالص ملی در آن است که تمام فعالیت‌های اقتصادی یک کشور را تنها در قالب آمار متقابلاً سازگار دربرمی‌گیرد. این شاخص اگرچه می‌تواند تا حدودی قدرت اقتصادی و به عنوان معیاری برای سنجش رشد اقتصادی و وضعیت اقتصادی یک جامعه در نظر قرار گیرد، اما تعریف دقیق‌تری نیز وجود دارد که رشد اقتصادی را افزایش درآمد ملی واقعی سرانه در نظر می‌گیرد. براین اساس درآمد ملی (NI) از ارزش کلیه کالاها و خدمات تولید شده در یک کشور در طی یکسال مالی بعلاوه خالص درآمد عوامل تولید از خارج بدست می‌آید. شاخص درآمد ملی سرانه نیز از تقسیم شاخص فوق بر جمعیت کشورها تعیین می‌شود. براساس شاخص فوق، بانک جهانی از لحاظ سطح درآمدی، کشورها را به چهار گروه دارای درآمد پائین، درآمد متوسط به پائین، درآمد متوسط به بالا و کشورهای با درآمد بالا تقسیم بندی کرده است. به لحاظ منطقی، رشد اقتصادی شرط لازم و نه کافی برای بهبود سطح زندگی

شمار زیادی از ساکنان کشورهای است که سطح محصول ناخالص سرانه آنها اندک است. این رشد ضروری است، ولی شرط کافی برای بهبود سطح زندگی توده مردم نیست.

یکی از الگوهای ترکیبی برای سنجش توسعه در پارادایم جدید "الماس توسعه" است که توسط بانک جهانی استفاده می‌شود. این الماس چهار شاخص اجتماعی و اقتصادی را در مورد هر کشور به تصویر می‌کشد و ترکیب این چهار شاخص را با مقدار متوسط آنها در کشورهای هم‌گروه درآمدی (کشورهای کم درآمد، درآمد متوسط و درآمد بالا) مقایسه می‌کند.

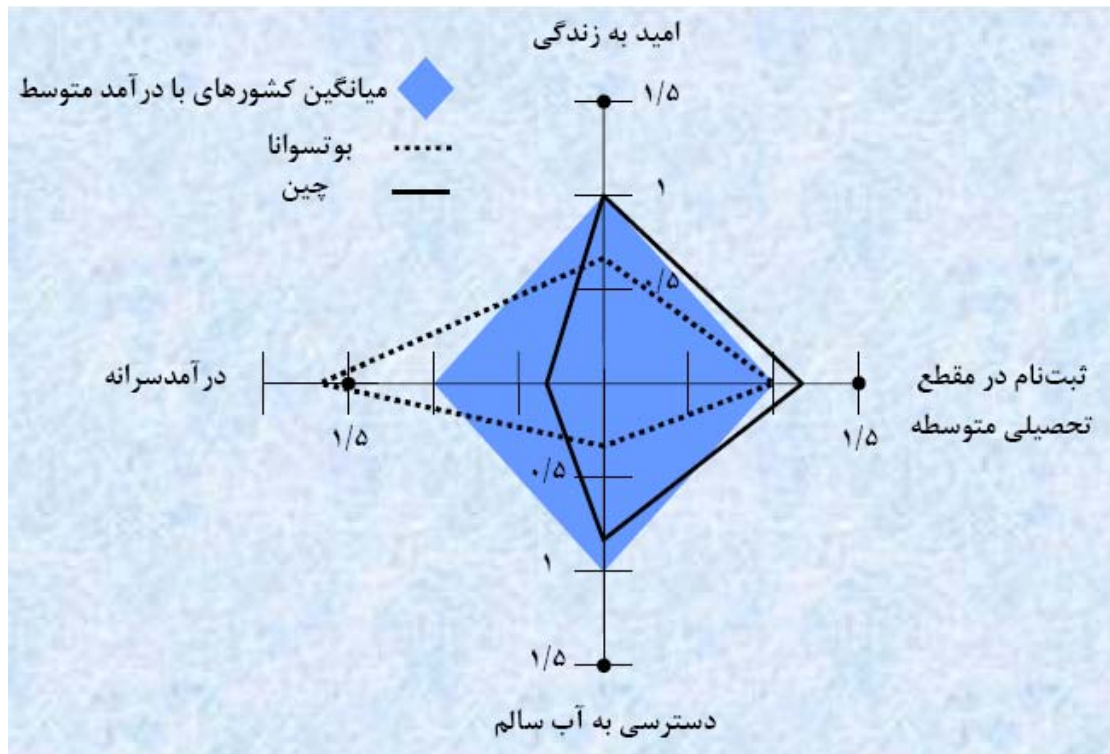
امید به زندگی در هنگام تولد، ثبت نام در مقاطع تحصیلی (مقدماتی یا متوسطه)، دسترسی به آب سالم و درآمد سرانه، چهار شاخصی است که در هر یک از محورهای الماس نشان داده می‌شوند. شکل زیر یک نمونه الماس توسعه را برای کشور با درآمد بوتسوانا نشان داده و آن را با کشور چین مقایسه نموده است.

مشخص است که بوتسوانا در شاخص درآمد سرانه، بسیار بالاتر از کشورهای هم‌گروه خود قرار گرفته، اما در شاخص دسترسی به آب سالم بسیار ضعیف عمل کرده است. این واقعیت بار دیگر اهمیت یک رویکرد متوازن به توسعه و ملاحظه ابعاد مختلف آن را یادآوری می‌کند.

بر اساس چنین الگوهایی طرفداران توسعه پایدار پاسخگویی به نیازهای آتی نسل بشر را، وابسته به تعقیب اهداف متوازن اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی در فراگرد توسعه می‌دانند. ممکن است این اهداف در کوتاه مدت با هم در تعارض به نظر برسند، اما در بلندمدت یکدیگر را تقویت می‌کنند. برای مثال به منظور پایدار ماندن رشد اقتصادی، این رشد می‌بایست بر حجم مشخصی از منابع و خدمات طبیعی، نظیر جذب آلودگیها و بازتولید منابع، متکی باشد و لذا استفاده مسئولانه از منابع زیست محیطی سبب می‌شود تا منابع لازم برای رشد اقتصادی جوامع

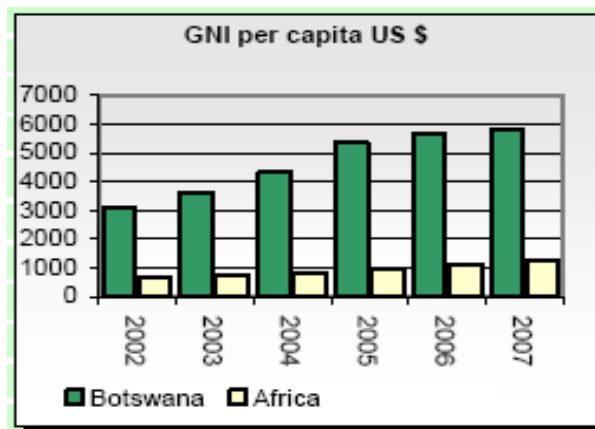
آینده باقی بماند و پایداری توسعه را در درازمدت رقم بزند.

نمودار شماره (۲) الماس توسعه در بوتسوانا و مقایسه آن با چین

منبع: World Bank, 2007

نمودار شماره (۳) سرانه درآمد ملی خالص بوتسوانا

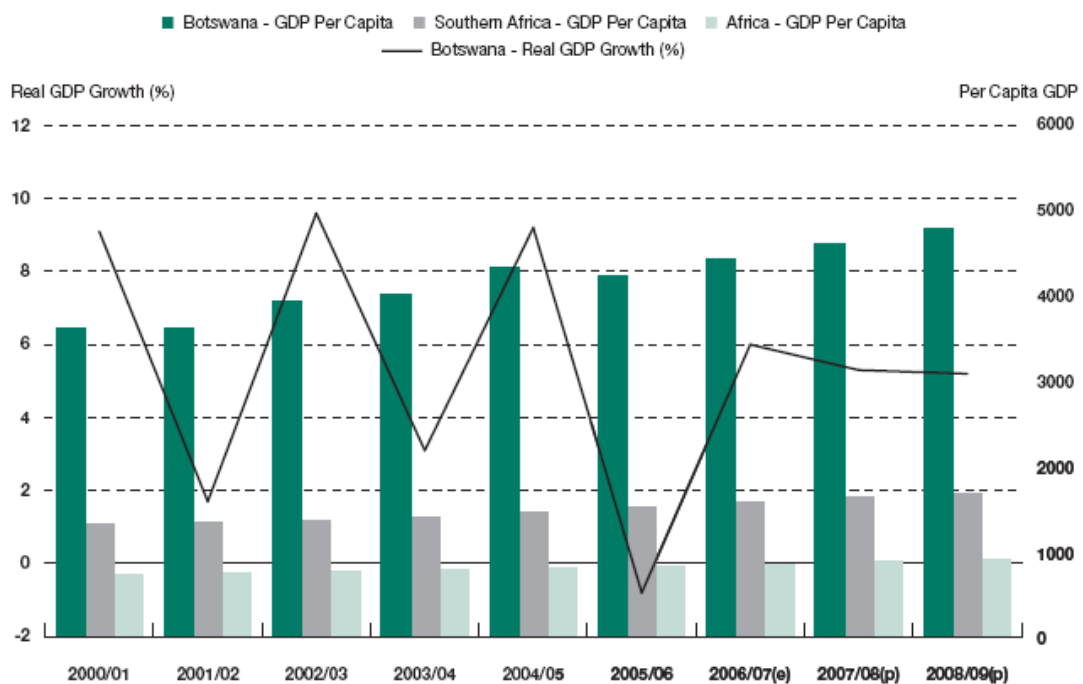
بر اساس تقسیم‌بندی بانک جهانی، بوتسوانا با تولید ناخالص داخلی ۱۳/۴۶ میلیارد دلار (به قیمت جاری

در سال ۲۰۰۹)، جزء کشورهای با سطح درآمدی متوسط به بالا طبقه بندی می‌شود.

تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری در بوتسوانا نیز در سالهای اخیر شیب ملایم داشته است. همانطور که ملاحظه می‌شود، تولید ناخالص داخلی بوتسوانا نسبت به میانگین کل آفریقا و کشورهای جنوب آفریقا بسیار بالاتر می‌باشد. نمودار زیر روند تولید ناخالص داخلی در بوتسوانا را در سالهای اخیر نشان می‌دهد.

نمودار شماره (۴) نرخ رشد تولید ناخالص داخلی بوتسوانا و سرانه آن در سالهای مختلف (به قیمت

ثابت سال ۲۰۰۰)

Source: IMF and local authorities' data; estimates (e) and projections (p) based on authors' calculations.

جدول زیر نیز سهم هر یک از بخشهای مختلف اقتصادی را از تولید ناخالص داخلی این کشور نشان

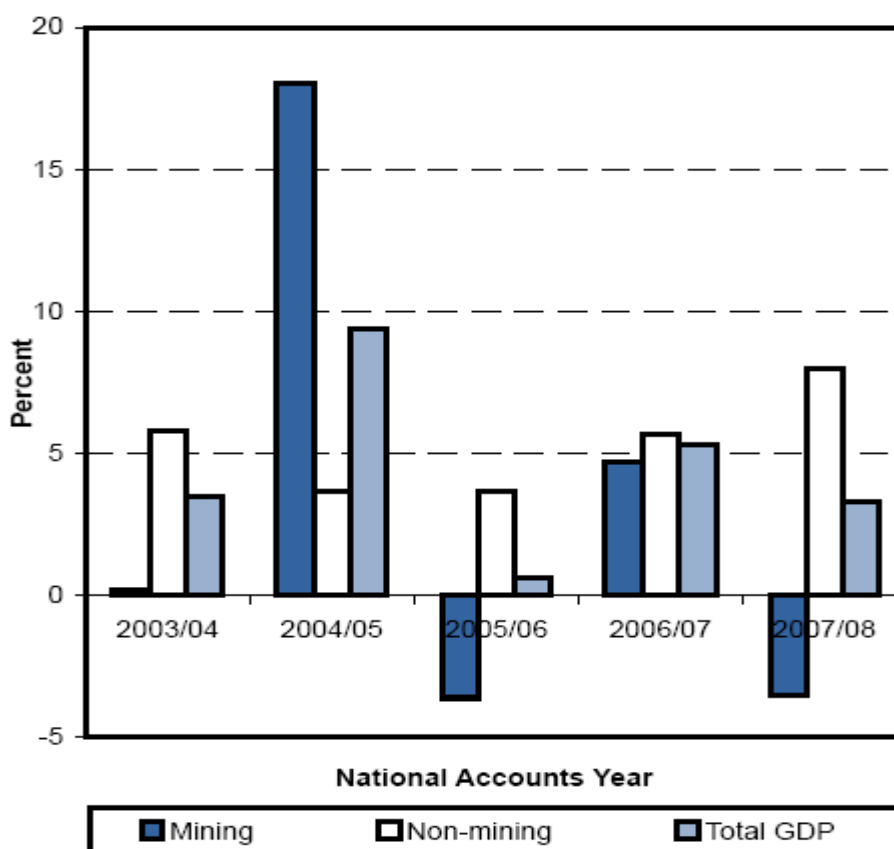
می‌دهد:

جدول شماره (۲) سهم هر یک از بخشهای اقتصادی از GDP

سهم % از GDP	نام بخش	سهم % از GDP	نام بخش
۷	سایر صنایع	۱۱/۲	تجارت، هتلداری و رستوران
۱/۹	کشاورزی	۱۷/۴	خدمات دولتی
۴۰/۵	معادن	۴/۱	سایر خدمات
۳/۷	ارتباطات و حمل و نقل	۳/۵	صنعت
-	-	۱۰/۸	خدمات تجاری و مالی

همانطور که جدول فوق نشان می‌دهد، بخش معادن به تنهایی بیش از ۴۰ درصد GDP را تشکیل می‌دهد. بجز معادن سهم سایر صنایع زیر ساختی نظیر کشاورزی، ارتباطات و حمل و نقل در GDP چندان چشم گیر نیست.

نمودار شماره (۵) رشد واقعی تولید ناخالص داخلی در بوتسوانا در سالهای اخیر

Source: Central Statistics Office.

توزیع درآمد

یکی از معیارهای مهم در سنجش درجه توسعه یافتگی یک اقتصاد، بررسی و تحلیل الگوی توزیع درآمد میان این کشورهاست. به عبارت بهتر، بیشتر بودن درآمد یا تولید ناخالص ملی سرانه یک کشور، الزاماً مؤید برخورداری بیشتر اکثر جامعه مزبور از مواهب مادی نیست. بنابراین لازم است مشخص سازیم درآمد فوق چگونه بین افراد جامعه و گروه‌های مختلف درآمدی توزیع شده است. این معیار علاوه بر جنبه مطلق توسعه یافتگی (میزان درآمد سرانه) به جنبه‌های نسبی (نسبت بهره مندی اقشار گوناگون) نیز توجه می‌کند. به طور کلی ایده اساسی توزیع مجدد درآمد همراه رشد آن است که

سیاست‌های دولتی باید سعی کند که الگوی توسعه را طوری شکل دهد که تولیدکنندگان کم درآمد، فرصت‌های کسب درآمد بهبود یافته را بیابند و همزمان منابع لازم را دریافت کنند تا از آنها منتفع شوند. در طی چند دهه گذشته، رهیافت توزیع مجدد همراه با رشد در میان کسانی که می‌خواهند رفاه جهان توسعه نیافته فقیر را بدون انقلاب شدید اجتماعی بهبود بخشند، توجه بسیاری را به خود جلب کرده است. از تلفیق دو معیار فوق (درآمد ملی سرانه و توزیع درآمد) می‌توان شاخص وسعت فقر را که شاخصی مهم در درجه توسعه یافتگی یک کشور محسوب می‌شود، استخراج نمود. به طور کلی، در هر سطح از درآمد ملی سرانه، هرچه توزیع درآمد ناعادلانه‌تر باشد، میزان فقر نیز بیشتر است.

ضریب جینی یک واحد اندازه‌گیری پراکندگی آماری است که معمولاً برای سنجش میزان نابرابری در توزیع درآمد یا ثروت در یک جامعه آماری استفاده می‌شود. این ضریب با کمیتی تعریف می‌شود که ارزشی بین صفر و یک دارد: یک ضریب جینی پایین، برابری بیشتر در توزیع درآمد یا ثروت را نشان می‌دهد در حالیکه ضریب جینی بالاتر توزیع نابرابر را مشخص می‌کند.

در حال حاضر، ضریب جینی بین ۰/۲۴ در دانمارک تا ۰/۷۴ در نامیبیا متغیر است البته تمامی کشورها در این ارزیابی وارد نشده‌اند. در خصوص بوتسوانا نیز این کشور با ضریب جینی ۰/۶۱ در بین ۱۸۲ کشور جهان رتبه مطلوبی ندارد که نشان از توزیع نسبتاً ناعادلانه درآمد در این کشور دارد. ایران نیز در این رتبه بندی رده ۸۸ را به خود اختصاص داده است. ضریب جینی نشانه درآمد بالا نیست و فقط نشانه توزیع عادلانه‌تر درآمد جامعه بین افراد آن است.

رشد اقتصادی بوتسوانا

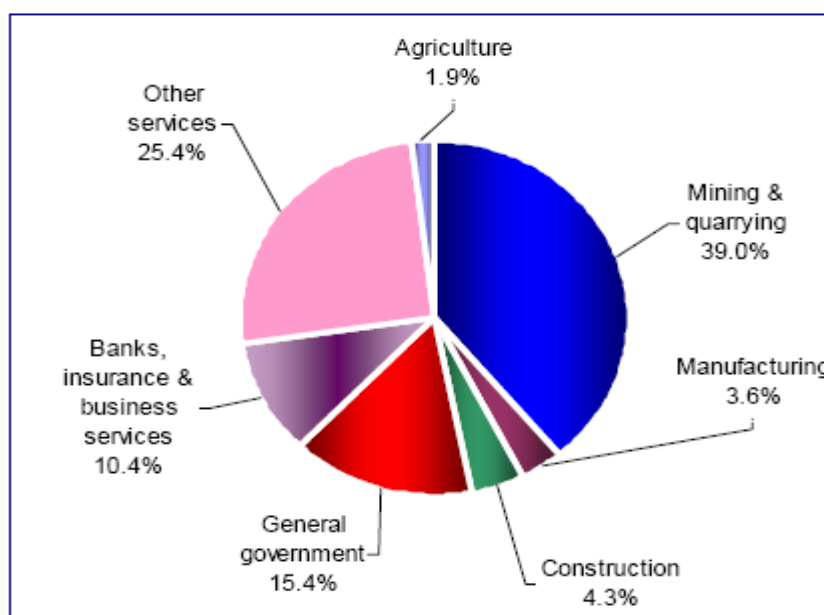
موفقیت بوتسوانا در رسیدن به رشد اقتصادی متوسط ۹ درصد در چهار دهه گذشته پس از استقلال،

متاثر از سیاستهای دولتی و مدیریت منابع الماس است. در طول این دوره، ساختار اقتصادی بوتسوانا به طور معنی داری دگرگون شده است به طوری که سهم ۴۳ درصدی بخش کشاورزی از GDP در سال ۱۹۶۶ (با کشف الماس در حدود سال ۱۹۷۰) به سمت بخش معدن سوق یافته است.

در سال ۲۰۰۷ نرخ رشد اقتصادی بوتسوانا به ۶ درصد رسیده این در حالی است که این رشد در سال ۲۰۰۶، نسبتاً منفی بوده است. نرخ رشد اقتصادی بوتسوانا به شدت تحت تاثیر عملکرد بخش معدن می باشد.

بخش معدن با حدود ۴۰ درصد، بیشترین سهم را در بین بخشهای مختلف اقتصادی از GDP دارد. نمودار زیر سهم بخشهای مختلف را از تولید ناخالص داخلی بوتسوانا در سال ۲۰۰۶ نشان می دهد:

نمودار شماره (۶) سهم بخشهای مختلف در GDP به درصد در سال ۲۰۰۷-۲۰۰۸

Source: AfDB Statistics Department, African Economic Outlook, 2008, and NDP 10

در سال ۲۰۰۷، تقاضای داخلی (شامل سرمایه گذاری داخلی و مصرف بخصوص مصرف خانوارها) و صادرات منجر به ثبات رشد GDP شده است. ترکیب تقاضا در سالهای اخیر در جدول زیر آورده شده

است:

جدول شماره (۳) ترکیب تقاضا

	Percentage of GDP (current prices)		Percentage changes, volume			Contribution to real GDP growth		
	1998/99	2005/06	2006/07(e)	2007/08(p)	2008/09(p)	2006/07(e)	2007/08(p)	2008/09(p)
Gross capital formation	34.7	26.2	18.0	12.9	9.6	5.0	4.0	3.2
Public	14.0	7.7	19.6	15.0	8.8	1.6	1.4	0.9
Private	20.7	18.5	17.3	12.0	10.0	3.4	2.6	2.3
Consumption	64.9	46.9	4.0	4.3	4.4	2.0	2.1	2.1
Public	27.7	20.6	4.8	5.7	7.2	1.0	1.2	1.5
Private	37.2	26.3	3.4	3.2	2.3	1.0	0.9	0.6
External demand	0.4	26.9				-0.9	-0.7	-0.1
Exports	42.3	56.2	2.9	2.2	1.1	1.6	1.1	0.6
Imports	-41.9	-29.3	8.0	5.9	2.0	-2.5	-1.9	-0.7
Real GDP growth						6.0	5.3	5.2

Source: IMF and National Institute of Statistics data; estimates (e) and projections (p) based on authors' calculations.

موقعیت خارجی بوتسوانا

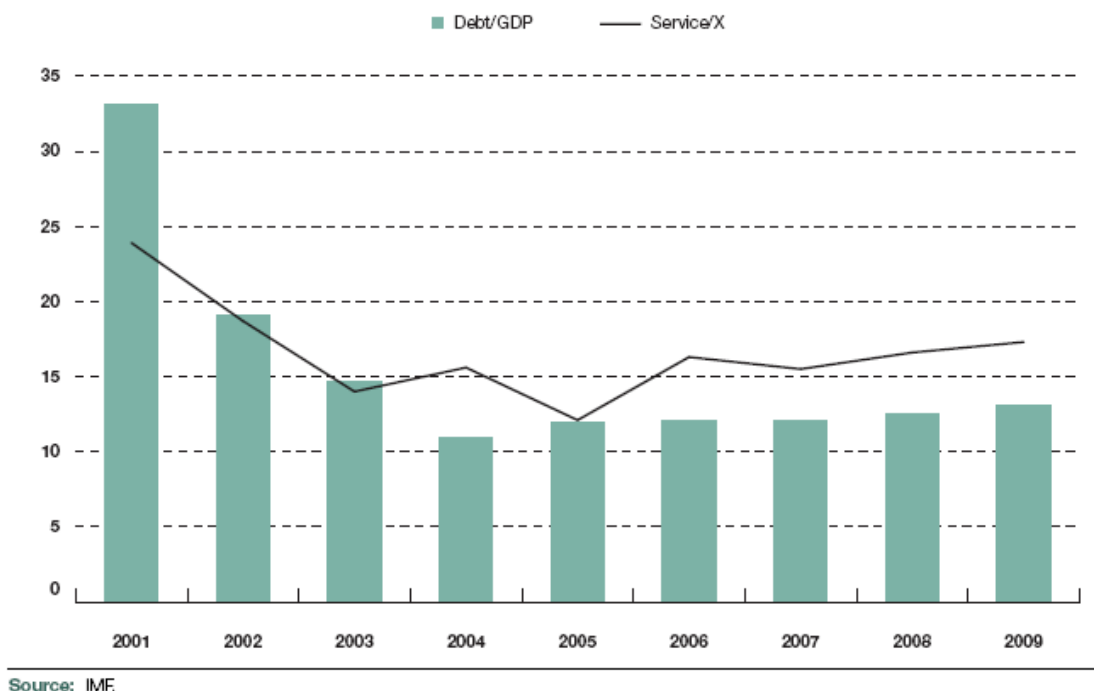
در سال ۲۰۰۸/۰۹ تراز پرداختها با کاهش قابل توجهی نسبت به سالهای قبل، حدود ۶/۱ درصد از GDP را تشکیل داده است. این در حالی است که این رقم در سال ۲۰۰۷/۰۸ حدود ۱۳/۶ درصد بوده است. جدول و نمودار زیر حسابهای جاری و بدهیهای خارجی را به صورت درصدی از GDP نشان می دهد.

جدول شماره (۴) حسابهای جاری بوتسوانا به صورت درصدی از GDP

	1998/99	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07(e)	2007/08(p)	2008/09(p)
Trade balance	0.0	4.9	10.8	20.7	17.8	13.6	6.1
Exports of goods (f.o.b.)	36.0	33.3	39.4	45.0	44.2	42.3	40.2
Imports of goods (f.o.b.)	36.1	28.4	28.7	24.3	26.4	28.6	34.0
Services	-3.6	-0.3	0.0	0.7	0.4	-0.2	-0.3
Factor income	-1.5	-9.8	-9.0	-7.0	-5.5	-4.8	-4.6
Current transfers	4.6	4.6	6.0	6.3	5.5	4.9	4.8
Current account balance	-0.5	-0.7	7.7	20.7	18.1	13.6	6.0

Source: IMF and domestic authorities' data; estimates (e) and projections (p) based on authors' calculations.

نمودار شماره (۷) سهم بدهیهای خارجی بوتسوانا به صورت درصدی از GDP

درجه آزادی اقتصادی بوتسوانا

بوتسوانا با امتیاز $70/3$ ، بیست و هشتمین اقتصاد آزاد دنیا را در سال 2010 به خود اختصاص داده است. میانگین امتیاز این کشور حدود $0/6$ نسبت به سال گذشته بهبود داشته است. بوتسوانا در بین کشورهای منطقه آفریقای جنوب صحرا دومین اقتصاد آزاد محسوب می شود. همچنین میانگین درجه آزادی اقتصادی این کشور از میانگین جهانی و میانگین منطقه ای بهتر است:

شکل شماره (۱) درجه آزادی اقتصادی بوتسوانا در مقایسه با کشورهای منطقه

RANK	COUNTRY	OVERALL	CHANGE
1	Mauritius	76.3	2.0 ▲
2	Botswana	70.3	0.6 ▲
3	Madagascar	63.2	1.0 ▲
4	South Africa	62.8	-1.0 ▼
5	Uganda	62.2	-1.3 ▼
6	Namibia	62.2	-0.2 ▼
7	Cape Verde	61.8	0.5 ▲
8	Ghana	60.2	2.1 ▲
9	Burkina Faso	59.4	-0.1 ▼
10	Rwanda	59.1	4.9 ▲

تجارت

- بر اساس گزارش سازمان جهانی تجارت، کشورهای عمده وارد کننده کالا از بوتسوانا در سال ۲۰۰۸ عبارت است از: منطقه آزاد تجاری اروپا (۸۷٪)، اتحادیه گمرکی جنوب آفریقا (۷٪)، زیمبابوه (۴٪).
- بر اساس همین گزارش در سال ۲۰۰۸ اتحادیه گمرکی جنوب آفریقا (۷۴٪)، منطقه آزاد تجاری اروپا (۱۷٪) و زیمبابوه با (۴٪)، عمده ترین کشورهای صادرکننده کالا به بوتسوانا محسوب می شوند.

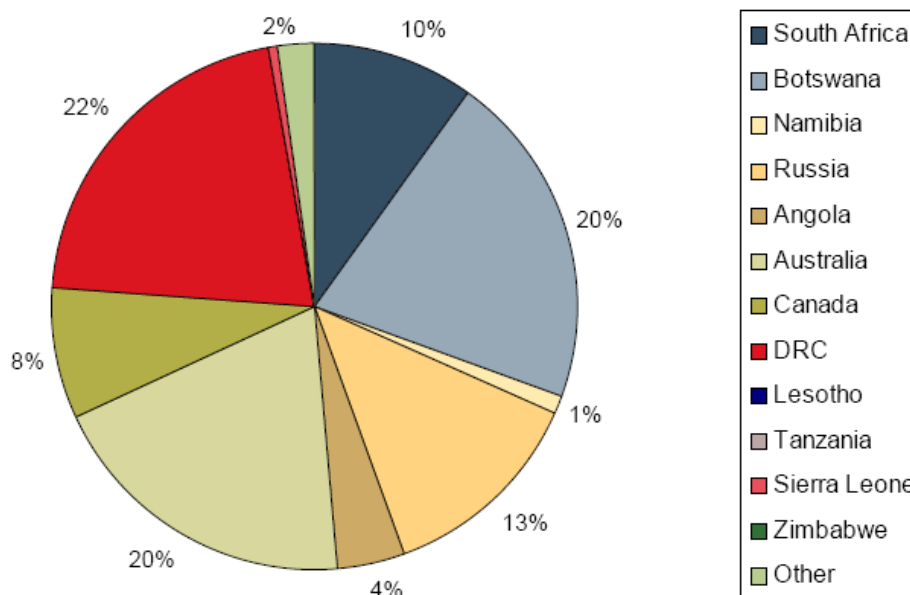
- عمده ترین اقلام صادراتی بوتسوانا به جهان شامل الماس، مس، نیکل، گوشت، پوشاک و منسوجات، کربنات سدیم، سود سوز آور می باشد.
- عمده ترین اقلام وارداتی بوتسوانا از دنیا شامل مواد غذایی، ماشین آلات، کالاهای الکتریکی، سوخت، وسایل حمل و نقل، فرآورده های نفتی، چوب و کاغذ، فلز و محصولات فلزی، منسوجات می باشند.

تولیدات معدنی بوتسوانا

قاره آفریقا به لحاظ مواد معدنی قاره ای غنی محسوب می شود. بوتسوانا نیز همانند سایر کشورهای آفریقائی جاذبه های زیادی برای سرمایه گذاری در این بخش دارد. محصولات عمده معدنی بوتسوانا شامل: نقره، نمک، سنگ آهن، الماس، مس، نیکل، پتاس، زغال سنگ، سود سوز آور می باشند.

همانطور که در نمودار زیر ملاحظه می گردد، این کشور دومین تولید کننده عمده الماس در دنیا به حساب می آید.

نمودار شماره (۸) کشورهای عمده تولید کننده الماس

تولیدات کشاورزی بوتسوانا

محصولات عمده کشاورزی بوتسوانا شامل: حیوانات زنده، تخم آفتاب گردان، لوبیا، ذرت خوشه‌ای، بلال، ارزن، بادام زمینی می‌باشند.

تولیدات صنعتی بوتسوانا

محصولات عمده صنعتی بوتسوانا شامل: نمک، نساجی، دام زنده، آب معدنی، اسید کربونیک، پتاس، سود سوز آور می‌باشند.

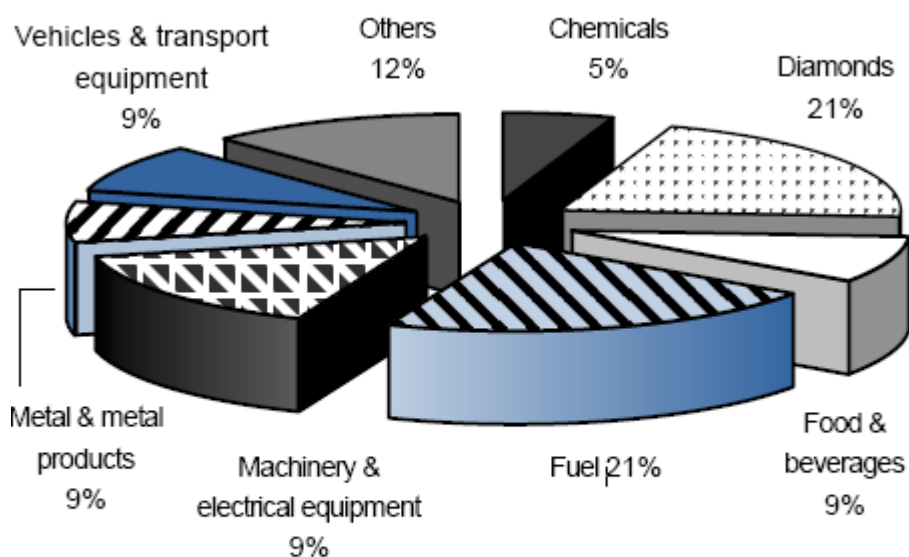
منطقه آزاد تجاری اروپا (۸۷٪)، اتحادیه گمرکی جنوب آفریقا (۷٪)، زیمبابوه (۴٪)	کشورهای عمده واردکننده از بوتسوانا	۱/۸	جمعیت (میلیون نفر)
		۶۰۰۳۷۰	مساحت (کیلومتر مربع)
		گابورن	پایتخت
		انگلیسی، ستس وانا، کالانگا	زبان رسمی
اتحادیه گمرکی جنوب آفریقا (۷۴٪)، منطقه آزاد تجاری اروپا (۱۷٪)، زیمبابوه (۴٪)	کشورهای عمده صادرکننده به بوتسوانا	۷۱/۶٪ مسیحی، بقیه سایر ادیان،	دین و مذهب
		فرانستون، قانزی، کنی	شهرهای مهم
		۲۶	تولید ناخالص داخلی GDP (براساس برابری قدرت خرید) (میلیارد دلار)
الماس، مس، نیکل، گوشت، پوشاک و منسوجات، کربنات سدیم، سود سوز آور	اقلام عمده صادراتی به جهان	۴/۸٪	درصد رشد GDP
		۷/۱٪	نرخ تورم (درصد)
مواد غذایی، ماشین آلات، کالاهای الکتریکی، سوخت، وسایل حمل و نقل، فرآورده‌های نفتی، چوب و کاغذ، فلز و محصولات فلزی، منسوجات	اقلام عمده وارداتی از جهان	۱۴۳۰۰	درآمد سرانه (دلار)
		۹/۸	ذخایر ارزی و طلا (میلیارد دلار)
—	اقلام عمده صادراتی ایران	۶/۲ پولا = یک دلار آمریکا	نوع پول و برابری با دلار
		۰/۴	بدهی خارجی () میلیارد دلار
—	اقلام عمده وارداتی ایران	بانک توسعه آفریقا، سازمان خواربار و	عضویت در سازمانهای بین‌المللی و منطقه‌ای

			کشاورزی ملل متحد، بانک جهانی ، صندوق بین المللی پول، اتحادیه بین المللی مالی، آژانس چند ملیتی سرمایه گذاری جغرافیایی، جامعه توسعه آفریقای جنوبی، آنکتاد، سازمان تجارت جهانی	
تراز تجاری	صادرات	واردات	مبادلات بازرگانی با جهان (میلیارد دلار)	محصولات عمده کشاورزی
۲۰۰۷	۲۰۰۷	۲۰۰۷		حیوانات زنده، تخم آفتاب گردان، لوبیا، ذرت خوشه‌ای، بلال، ارزن، بادام زمینی
۱/۶(+)	۵	۳/۴		
۱۳۸۷* (۸ ماهه)	۱۳۸۶	۱۳۸۵	صادرات غیر نفتی ایران (هزار دلار)	محصولات عمده صنعتی
۰	۰	۰		نمک، نساجی، دام زنده، آب معدنی، اسید کربونیک، پتاس، سود سوز آور
۳۳۶	۰	۴۲	واردات ایران (هزار دلار)	
(-)۳۳۶	۰	(-) ۴۲	تراز بازرگانی (هزار دلار)	
-			تعداد و تاریخ آخرین اجلاس	محصولات معدنی
				نقره، نمک، سنگ آهن، الماس، مس، نیکل، پتاس، زغال سنگ، سود سوز آور

جدول شماره (۵) اطلاعات تجاری بوتسوانا

منبع: آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران

نمودار شماره (۹) رشد واردات کالاها در سال ۲۰۰۸ در بوتسوانا

Source: Central Statistics Office.

رتبه بندی وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت های اقتصادی (کسب و کار) در

بوتسوانا و برخی کشورهای جهان

طبق اندازه گیری های بانک جهانی، کشورهای دارای رتبه ۱ تا ۵۹ (مانند سنگاپور) دارای شرایط کسب و کار آسان تر، کشورهای دارای رتبه های ۶۰ تا ۱۱۷ (مانند کویت) دارای شرایط کسب و کار معتدل و از رتبه های ۱۱۸ به پایین (مانند آرژانتین، ایران و ونزوئلا) دارای وضعیت کسب و کار دشوار هستند. همانطور که ملاحظه می شود، کشور بوتسوانا نیز در گروه بندی اقتصادهای با وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت اقتصادی آسان و با رتبه ۴۵ قرار دارد.

جدول شماره (۶) رتبه بندی وضعیت سرمایه گذاری و فعالیتهای اقتصادی (کسب و کار) کشورهای

جهان در سال ۲۰۰۶

کشور	رتبه سهولت انجام کسب و کار	ثبت شرکت و شروع کار	اخذ مجوزهای گوناگون	استخدام کارگران	ثبت املاک شرکت	اخذ اعتبارات
اقتصادهای با وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت اقتصادی آسان تر						
سنگاپور	۱	۴	۲	۱	۱۶	۴
نیوزیلند	۲	۱	۵	۱۵	۳	۴
هنگ کنگ	۳	۱۸	۱	۶	۷۵	۴
امریکا	۴	۸	۲۵	۱	۱۲	۴
...
بوتسوانا	۴۵	۸۳	۱۲۳	۷۱	۴۴	۴۳
اقتصادهای با وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت اقتصادی معتدل						
کویت	۶۰	۱۳۷	۸۱	۲۴	۸۹	۸۷
اسپانیا	۶۱	۱۴۶	۵۳	۱۵۷	۴۸	۴۳
قزاقستان	۶۲	۸۲	۱۴۳	۳۸	۳۱	۴۳
لوکزامبورگ	۶۳	۷۲	۴۳	۱۷۰	۱۳۱	۱۱۳
...
اقتصادهای با وضعیت سرمایه گذاری و فعالیت اقتصادی دشوار						
آرژانتین	۱۱۸	۱۳۸	۱۶۸	۱۰۱	۱۱۵	۶۱
ایران	۱۳۷	۴۸	۱۴۱	۱۳۷	۱۵۳	۱۱۳
گابن	۱۵۸	۱۵۲	۶۳	۱۶۵	۱۳۰	۱۳۵
...
کنگو	۱۸۲	۱۵۴	۱۴۶	۱۷۴	۱۵۷	۱۶۷

World Bank: www.doingbusiness.org/EconomyRankings,2009

جدول زیر وضعیت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را در سالهای اخیر نشان می‌دهد:

جدول شماره (۷) وضعیت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در بوتسوانا

شاخص	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷
سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی ورودی	۲۷۹	۴۸۶	۴۸۵
رسوب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی	۱۱۲۶	۱۸۲۷	۸۳۶
رسوب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به عنوان درصدی از GDP	-	-	۷/۲

منبع: UNCTAD

نیروی انسانی

در تعاریف، منابع انسانی به نیروی انسانی توانمند و آموزش دیده گفته می‌شود. منابع انسانی در برگیرنده کلیه افراد و نیروهای انسانی است که به صورت بالقوه یا بالفعل در شمار جمعیت فعال هر جامعه‌ای وجود دارد. این منابع عامل اصلی و ضروری رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی، و فرهنگی هر نظام و جامعه‌ای محسوب می‌شود.

توسعه انسانی

چند سالی است که تئورسین‌های جهان انسان را مبدا توسعه معرفی می‌کنند. به این معنا که سرمایه‌گذاری روی ابعاد فکری، جسمی و حقوق شهروندی او را معتبرترین شرط حرکت به سمت توسعه بهینه اقتصادی می‌دانند. در دنیای امروز این نظریه که آزادی انسانها و میزان مشارکت آنها در فرایند توسعه نقش مستقیمی در رشد شاخص‌های اقتصادی - صنعتی دارد، یک تئوری اثبات شده است که می‌توان به جرات گفت همواره زیر بنای اصلی رشد و توسعه اقتصادی کشورهای صنعتی بعد از جنگ جهانی دوم بوده است. بر همین اساس سازمانهای بین‌المللی وابسته به سازمان ملل متحد "شاخص توسعه انسانی" را در کشورها اندازه گیری و بر اساس این شاخص کشورها را رتبه بندی می‌کنند.

شاخص توسعه انسانی (HDI)

شاخص توسعه انسانی در سال ۱۹۹۰ م توسط آمارتیا سن برنده جایزه نوبل اقتصاد، محبوبه الحق اقتصاددان شهیر پاکستانی و با همکاری گوستاورانیس ازدانشگاه ییل ودسای استاد مدرسه اقتصاد لندن

تهیه شده و از همان زمان توسط برنامه توسعه سازمان ملل (UNDP) مورد استفاده قرار گرفت و از سال ۱۹۹۱ به مرحله اجرا گذاشته شد.

HDI نام جدولی تناسبی است که در آن کشورهای جهان براساس فاکتورهایی از جمله درآمد سرانه واقعی - نرخ باسوادی - آموزش - بهداشت - تغذیه و امید به زندگی (دربدو تولد) مورد مقایسه قرار می‌گیرند. این شاخص یکی از نمودارهایی است که توسعه اقتصادی در کشورها را نشان می‌دهد و به معنی رتبه بندی کشورها از نظر توسعه انسانی و متوسطه آسودگی‌های زندگی است. مطابق گزارش (UNPD)، کشورها از نظر شاخص توسعه انسانی به سه سطح طبقه بندی شده‌اند:

الف - سطح توسعه انسانی بالا

کشورهای که از سطح سواد، امید به زندگی و قدرت خرید پایه بالاتری برخوردارند، در این گروه واقع شده‌اند. در واقع، ارزش عددی شاخص توسعه انسانی کشورهایی که بیش از ۰/۸ است، جزء گروه کشورهای دارای سطح توسعه انسانی بالا هستند.

ب - سطح توسعه انسانی پایین

مطابق طبقه بندی گزارش توسعه انسانی، کشورهایی که ارزش رقم شاخص توسعه انسانی آنها کمتر از ۰/۵ است، در گروه سطح توسعه انسانی پایین قرار دارند.

ج - سطح توسعه انسانی میانه

طبق گزارش توسعه انسانی، کشورهایی که ارزش عددی شاخص توسعه انسانی آنها در دامنه ۰/۵ و ۰/۸ قرار دارد، در گروه سطح توسعه انسانی میانه قرار دارند.

به طور خلاصه می‌توان گفت که این شاخص‌ها به منظور اندازه گیری توانمند سازی انسانی و

گسترش دامنه انتخاب انسان محاسبه شده و مفهوم آن فراتر از افزایش یا کاهش درآمد ملی است. توسعه انسانی، ایجاد محیطی است که مردم را قادر می‌سازد استعدادهای خود را به صورت کامل بارور کنند. بنابر این می‌توان گفت که توسعه انسانی، گسترش انتخاب انسانهاست و اساس گسترش انتخاب، ایجاد توانائی‌ها و یا توانمند سازی انسان است.

برخورداری از زندگی طولانی توام با سلامتی، دسترسی به آموزش و منابع لازم برای بهره مندی از سطح زندگی مناسب و توانائی مشارکت فعال در جامعه، دامنه انتخاب انسان را گسترش می‌دهد. در واقع می‌توان گفت که توسعه دیدگاه مشتری با حقوق انسانی دارد.

شاخص توسعه انسانی از متغیرهای آموزشی، بهداشتی و اقتصادی تشکیل شده است. اهمیت آموزش به عنوان یکی از شاخص‌های مهم توسعه انسانی موجب شده است که نرخ با سواد بزرگسالان بر اساس دو سوم ارزش کل و نیز میزان ثبت نام تحصیلی در تمام دوره‌های آموزش ابتدائی، متوسطه و عالی بر اساس یک سوم ارزش کل مورد استفاده قرار گیرد.

شاخص دیگری که در ترکیب شاخص نهائی توسعه انسانی دخالت دارد، امید به زندگی در بدو تولد است که سطح سلامت و بهداشت افراد جامعه را نشان می‌دهد زیرا بسط و گسترش استعدادها و نیز انتخابهای انسانی در گرو عمر طولانی و همراه با سلامت آنان است.

برای اندازه گیری شاخص توسعه انسانی به کشورها نمره‌ای بین صفر تا یک تعلق می‌گیرد که هرچه این عدد از صفر به سمت یک حرکت کند نشان دهنده وضعیت بهتر شاخص توسعه انسانی در میان کشورهاست. نتایج اندازه گیری این شاخص در کشورهای مختلف جهان در سال ۲۰۰۷ نشان می‌دهد که ۴۹ درصد کشورها دارای شاخص توسعه انسانی متوسط، ۳۰/۶ درصد کشورها دارای شاخص توسعه انسانی بالا و بقیه کشورها دارای شاخص توسعه انسانی پائین می‌باشند.

بر اساس این گزارش کشور بوتسوانا در سال ۲۰۰۷ با شاخص توسعه انسانی ۰/۶۹۴ رتبه ۱۲۵ را از بین ۱۸۲ کشور جهان به خود اختصاص داده و در گروه کشورهای دارای توسعه انسانی متوسط است. شاخص توسعه انسانی بوتسوانا در این سال نسبت به سال قبل (۲۰۰۶) یک پله رشد داشته است. این در حالی است که ایران در همین سال با شاخص توسعه انسانی ۰/۷۸۲ در رتبه ۸۸ بوده و در گروه کشورهای دارای توسعه انسانی متوسط (همگروه با بوتسوانا) قرار گرفته است.

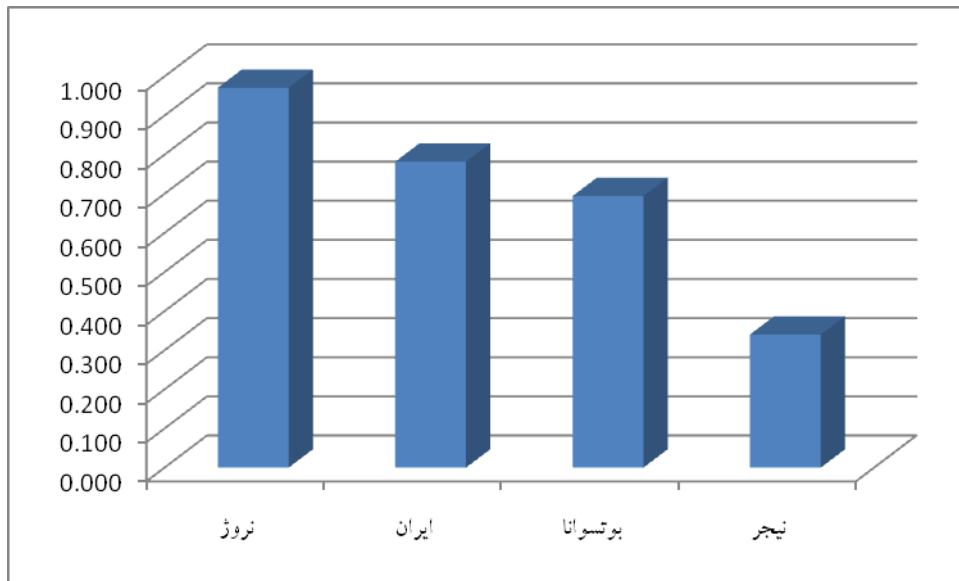
جدول زیر روند این شاخص را در ۳ سال اخیر برای کشور بوتسوانا نشان داده و آن را با سه کشور منتخب مقایسه کرده است:

جدول شماره (۸) مقایسه شاخص HDI بوتسوانا با ۳ کشور منتخب در سالهای ۲۰۰۵-۲۰۰۷

کشور	رتبه در سال ۲۰۰۷	تغییر رتبه از ۲۰۰۶ به ۲۰۰۷	مقدار شاخص در سال ۲۰۰۷	مقدار شاخص در سال ۲۰۰۶	مقدار شاخص در سال ۲۰۰۵
نروژ	۱	۰	۰/۹۷۱	۰/۹۷۰	۰/۹۶۸
ایران	۸۷	-۱	۰/۷۸۲	۰/۷۷۷	۰/۷۷۳
بوتسوانا	۱۲۵	۱	۰/۶۹۴	۰/۶۸۳	۰/۶۷۳
نیجر	۱۸۲	۰	۰/۳۴۰	۰/۳۳۵	۰/۳۳۰

منبع: UNESCO Institute for Statistics 2009

نمودار شماره (۱۰) مقایسه شاخص HDI بوتسوانا با ۳ کشور منتخب در سال ۲۰۰۷

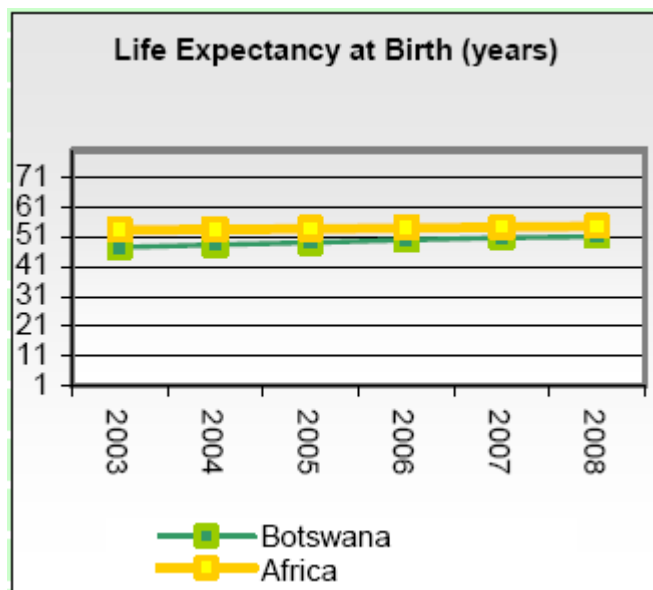
منبع: اطلاعات جدول فوق

براساس همین گزارش، در سال ۲۰۰۷ میلادی از نظر شاخص توسعه انسانی نروژ بالاترین کشور جهان و نیجر پایین ترین کشور جهان بوده است. همچنین میانگین شاخص توسعه انسانی در قاره آفریقا در سال ۲۰۰۷ معادل ۰/۵۴۷ برآورد شده که بوتسوانا در مقایسه با میانگین قاره وضعیت نسبتاً مطلوبی دارد.

همانگونه که ذکر شد معیار محاسبه این شاخص (HDI) میانگین سه شاخص امید به زندگی^۶ پیشرفت آموزشی^۷ و درآمد سرانه تبدیل شده براساس قدرت برابری خرید (PPP)^۱ است. که در زیر به هر یک از این متغیرها اشاره می گردد.

¹ Purchasing Power Parity

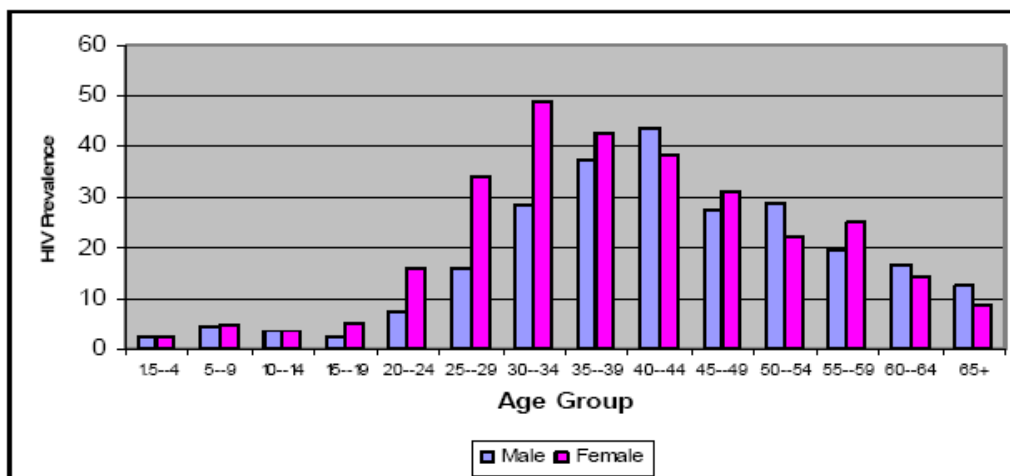
نمودار شماره (۱۱) روند امید به زندگی مردم بوتسوانا در مقایسه با آفریقا در چند سال اخیر

امید به زندگی

براساس گزارش برنامه توسعه سازمان ملل در سال ۲۰۰۷ میلادی امید به زندگی در بوتسوانا به طور متوسط ۵۳/۴ سال می‌باشد که تقریباً از میانگین امید به زندگی در قاره آفریقا (۵۳/۹ سال) پائین‌تر است. علت عمده این امر درصد بالای مبتلایان به ایدز در این کشور می‌باشد:

نمودار شماره (۱۲) نفوذ ایدز در بین مردم با توجه به سن و جنسیت

Source: Central Statistics Office (2009). *Preliminary Botswana HIV/AIDS Impact Survey II Results: Stats Brief*. Gaborone, Central Statistics Office

همچنین میانگین امید به زندگی در بدو تولد در مردان ۵۳/۴ سال و در زنان ۵۳/۳ سال برآورد شده است.

پیشرفت آموزشی

براساس گزارش برنامه توسعه سازمان ملل در سال ۲۰۰۷ میلادی نرخ باسوادی افراد بالای ۱۵ سال ۸۲/۹ درصد بوده در حالی که میانگین قاره آفریقا معادل ۶۳/۳ درصد بوده است. میانگین نرخ باسوادی در مردان بالای ۱۵ سال ۸۲/۸ درصد و در زنان بالای ۱۵ سال ۸۲/۹ درصد بوده است.

فقر

بوتسوانا بر اساس شاخص فقر در جهان دارای رتبه ۸۱ دنیا است. احتمال زنده نماندن افراد تا سن ۴۰ سالگی در این کشور ۳۱/۲ درصد بوده و نرخ بی سوادی بزرگسالان بالای ۱۵ سال در فاصله سالهای ۲۰۰۷-۱۹۹۹، معادل ۱۷/۱ بوده است. بر اساس گزارش سازمان ملل متحد ۳۱/۲ درصد از جمعیت بوتسوانا در بین سالهای ۲۰۰۰-۲۰۰۷ زیر ۱/۲۵ دلار در روز درآمد داشته‌اند همچنین ۴۹/۴ درصد از جمعیت بوتسوانا در همین دوره زمانی زیر دو دلار به طور متوسط در روز درآمد داشته‌اند. شاخص‌های مرتبط با فقر در جدول زیر آورده شده است:

جدول شماره (۹) شاخص فقر و موارد مرتبط با آن در کشور بوتسوانا و مقایسه آن با ایران

شاخص	بوتسوانا	ایران
شاخص فقر (رتبه در جهان در سال ۲۰۰۷)	۸۱	۵۹
احتمال زنده نماندن تا ۴۰ سالگی (۲۰۰۵-۲۰۱۰)	%۳۱/۲	%۶/۱
نرخ بی سواد بزرگسالان بالای ۱۵ سال (۱۹۹۹-۲۰۰۷)	%۱۷/۱	%۱۷/۷
جمعیتی که به منابع آب سالم دسترسی ندارند (۲۰۰۶)	%۴	%۶
کودکان ۵ سال به پائین و زیر وزن طبیعی (۲۰۰۰-۲۰۰۶)	%۱۳	%۱۱
جمعیت با درآمد زیر ۱/۲۵ دلار در روز (۲۰۰۰-۲۰۰۷)	%۳۱/۲	کمتر از ۲ درصد
جمعیت با درآمد زیر دو دلار در روز (۲۰۰۰-۲۰۰۷)	%۴۹.۴/۶	کمتر از ۸ درصد

منبع: www.hdr.undp.org/en/statistics/tn1

برابری پول محلی، شرایط بانکهای فعال و جابجائی پول

نظام بانکی در قاره آفریقا

در گذشته، قاره آفریقایی در تمام ساختارهای سیاسی و اقتصادی خود، بحران زده بود، بازارهایشان غیررسمی و بسیار ناچیز بود و زیرساختارها ثباتی را از خود نشان نمی داد. در چنین شرایطی بانکداران آفریقائی اغلب درآمدی آنچنانی را در برابر کمترین کار داشتند و معمولاً با پرداختی ناچیز، با ارزش ترین اوراق بهادار را برای دولت های خود دریافت می کردند و می توانستند برخی از بهترین درآمدهای سودآور در جهان را از آن خود کنند در نتیجه، عمده مردم آفریقا به خدمات مالی دسترسی پیدا نکرده بودند.

طبق اعلام صندوق بین المللی پول، اینک قاره آفریقا پس از استقلال و در بهترین شرایط اقتصاد پایدار به سر می برد و انتظار می رود رشد ناخالص واقعی آن از ۷/۵ درصد در سال ۲۰۰۶ به ۸/۶ درصد در سال ۲۰۰۸ برسد. این عملکرد تا حد زیادی مرهون کالاهای فراوان و پول های نفتی است.

البته کمک های مالی خارجی هم کمک شایانی کرده اما نباید از نظر دور داشت که مدیریت خوب اقتصادی، صداقت قابل ملاحظه و سیاست های باثبات نیز عوامل مهمی محسوب می شوند. اینگونه سیاست ها به این معنی هستند که نه تنها بانک ها با تلاش می توانند سود بیشتری را کسب کنند بلکه باعث رشد بانکی نیز می شود. آنها بعدها تشویق می شوند تا درصدد یافتن مشتریان جدیدی باشند که به آن نیاز دارند. بانک جهانی بر این باور است که حمایت و تشویق دستیابی به خدمات مالی در آفریقا امری ضروری است چرا که این اقدام باعث رشد و کمک به کاهش شکاف درآمد بین فقیر و غنی شده است.

از طرفی، امروزه فقط ۲۰ درصد خانواده‌های آفریقایی دارای حساب جداگانه بانکی هستند و از جانب دیگر شرکتهای تجاری درصدد گشایش حساب اعتبارخصوصی برای ۱۸ درصد تولید ناخالص ملی در آفریقا هستند و در حال حاضر این رقم برای آنگولا، چاد، کنگو، گینه بیسائو و سیرالئون در مقایسه با ۳۰ درصد در جنوب آسیا کمتر از ۵ درصد است. اما در اتیوپی، اوگاندا و تانزانیا هر یکصد هزار نفر یک شعبه بانکی را برای خود دارند. یا در کامرون گشایش حساب بانکی هزینه‌ای معادل ۷۰۰ دلار نیاز دارد که بیش از درآمد مردم است. یا در کشور سوازیلند برای این که زنی بتواند برای خود حساب بانکی داشته باشد باید اول از پدر، شوهر یا برادرش اجازه گرفته باشد، در کشوری که ۷۵ درصد جوانان آن آدرس دقیقی از محل زندگی خود ندارند و یا حتی در آفریقای جنوبی با تجربه مالی بالا، تقریباً نیمی از جوانان دارای حساب بانکی مشخصی نیستند.

از سوی دیگر، میلیونها آفریقایی هنوز پول خود را زیر بالش پنهان می‌کنند. در کشورهایمانند آفریقای جنوبی، کنیا و اوگاندا بسیاری از مردم به ناچار در بخش خدمات غیررسمی چون باشگاه‌های تفریحی سرمایه‌گذاری می‌کنند. هر چند خدمات خرده نظام مالی برخی شکاف‌های موجود را پر کرده اما مواردی اینچنین بسیار معدود است و معمولاً بانکها می‌توانند در مقیاس بزرگی خدمات مالی را در دسترس مردم قرار دهند.

در بسیاری از کشورها، سیاستهای پولی پیش‌بینی شده فضا را برای بانکداری مهیا می‌سازد و خصوصی‌سازی بانک‌های دولتی نیز فرصت‌ها و شرایط بهتری ایجاد می‌کند که ارزش بالایی دارد. در سال ۲۰۰۴ بانک مرکزی نیجریه توانست حداقل امکانات سرمایه‌ای بانکی را از ۲ میلیون نایرا (۱۵ میلیون دلار) به ۲۵ بلیون برساند که خود باعث محدودیت در درصدی مالکیت دولت بر بانکها گردید. امروزه، تعداد بانکها از ۸۹ بانک در سال ۲۰۰۴ به ۲۵ بانک کاهش پیدا کرده اما تعداد شعب

بانکی به بیش از ۶۰۰ واحد افزایش یافته است.

پیشرفت‌های حاصله در امور اقتصادی در آفریقا اینک توجه کشورهای دیگر جهان را به این قاره بیش از پیش جلب کرده است. بانک صنعتی و تجاری چین در بزرگترین سرمایه‌گذاری خود در آفریقا ۶/۵ بیلیون دلار برای ۲۰ درصد سهام بانک استاندارد آفریقای جنوبی اختصاص داده است که اینک در ۱۸ کشور آفریقایی فعال است. در سال ۲۰۰۵ بانک انگلیسی «بارکلیز» که بیش از یک قرن است برای آفریقا کار می‌کند، بیشتر سهام «ای بی اس ای» بانک‌های دیگر آفریقای جنوبی را خریداری کرده است. این بود که آمال انگلیس در سراسر قاره آفریقا وسعت یافت و گونه‌های استعماری در سرمایه‌گذاری‌های مالی را از آن خود نمود. یکی از کارشناسان «بارکلیز» می‌گوید: «قاره آفریقا در حال انتقال از نظام غیربانکی به بانکی است.» آفریقای جنوبی در این خصوص به عنوان کشوری مادر در تمام منطقه آفریقا عمل کرده است. اقتصاد این کشور از اقتصاد کشورهای همسایه خود بسیار بالاتر است که خود این قیاس، قابل مقایسه با هیچ منطقه در جهان نیست. در دوران پس از آپارتاید، دولت بانکها را تشویق کرد تا با فعالیت خود کالاها را ارزاتر و ساده تر به دست مردم برسانند. بانکها تلاش کرده‌اند تا آنجا که ممکن است امکانات خدماتی خود را حتی به مناطق روستایی نیز برسانند. از سوی دیگر تکنولوژی نوین هم در این باره بی‌تأثیر نبوده است. از آنجا که تعداد معدودی از مردم آفریقا دارای حساب بانکی هستند، برای مثال در کشورهای چاد و بوتسوانا ۱۷ درصد افرادی که با بانک سروکار ندارند صاحب یک دستگاه موبایل هستند. در آفریقای جنوبی، کنگو و کنیا خدمات مالی توسط تلفن‌های موبایل انجام می‌شود، هرچند نمی‌توان به آنها نام بانک را نهاد. در این راستا مشتریان از طریق تایپ تعدادی از کلیدهای موبایل امکان گشایش حساب بانکی، بررسی آخرین وضعیت حساب بانکی، پرداخت قبوض و یا انتقال سپرده‌های خود را دارا خواهند بود. در کنیا، کشوری که در آن سه میلیون نفر دارای حساب بانکی هستند بیش از یک میلیون نفر از سیستم «پسا» یا پرداخت موبایلی

استفاده می کنند.

بانکهای آفریقای جنوبی به خوبی این مسئله را در بازار داخلی یاد گرفته اند که الگوی دیگر مناطق باشند. بانک استاندارد از طریق سیستم هوایی، شعبه بانکی دورافتاده در دریاچه ویکتوریای اوگاندا را سرویس می دهد. این مهم از طریق خرید یک واحد بانکی در اوگاندا عملی شده است. بنابراین در کشوری با ۳۰ میلیون جمعیت در حال حاضر ۷۰۰ هزار نفر طی ۵ سال گذشته دارای حساب بانکی شده و ۴۰ درصد بازار بدین منوال کنترل می شود. پائین بودن قیمت ها سیاست دیگر بانکی است.

رقابت هم در آفریقا قابل ملاحظه است. درغنا، بانک «بارکلی» با تمهیداتی چون جمع آوری پول از میان تجار خرد بازار امنیت مالی آنها را تأمین کرده است. اما همین بانک ادعایش این است که توانسته بازاری را به ارزش ۷۵ میلیون یورو (۱۵۴ میلیون دلار) دست و پا کند. طی دو سال گذشته این بانک با ارائه خدمات به ۲۰۰ هزار بازرگان توانسته به حائزین شرایط وام هم بدهد. لیکن برای موفقیت بیشتر کارهای زیادی باید صورت گیرد.

برای جلب مشتریان تازه بانکها باید با اتخاذ سیاستهای جدیدی چون کاهش هزینه ها و مدیریت ریسکها وارد میدان شود. اقتصاد آفریقای جنوب صحرا در حال رشد است و به استثنای مواردی محدود این اقتصاد وسعت معهود، دارد. تولید ناخالص ملی آفریقای جنوبی به تنهایی تقریباً ۴۰ درصد کل سرمایه را تشکیل می دهد. فقر نسبی روبه کاهش است اما چهار نفر از هر ده نفر آفریقایی روزانه هنوز باید با کمتر از یک دلار در روز سرکنند.

طبق اعلام بانک جهانی در ۴۰ کشور از ۴۸ کشور آفریقایی مشکل فوق به نوعی وجود دارد. در کشورهای کنگو، مالاوی، موزامبیک و سیرالئون روند بازپرداخت وام بیش از ارزش وام هزینه در بر دارد. به استثنای آفریقای جنوبی کشورهای زیادی در آفریقا با اقتصاد شوک آوری روبرویند.

در کشورهایمانند زیمبابوه و سودان ثبات اقتصادی در حد انتظار نیست. فقدان اعتماد به بانکهای محلی دلیلی مهم در نگهداشتن سرمایه از طرف بسیاری از مردم آفریقا در خارج مرزهای آفریقا است. بسیاری از کشورهای آفریقایی هنوز باید سیاستهایی را دنبال کنند که به بانکها اجازه بدهد که راحت تر عمل کنند. به نظر می رسد همگرایی منطقه ای در این مرحله ضروری باشد و در همین حال بسیاری از مردم آفریقا دوست دارند تا پول خود را از زیر بالش بردارند.

وضعیت برابری پول محلی

واحد پول بوتسوانا پولا نام دارد. در جدول زیر وضعیت برابری پول محلی بوتسوانا در برابر دلار

آمریکا و یورو و ین ژاپن آورده شده است:

جدول شماره (۱۰) وضعیت برابری پولاً در برابر دلار آمریکا، یورو و ین ژاپن

انتهای		دلار آمریکا	یورو	ین ژاپن
2007	Jan	104.0	101.4	106.7
	Feb	104.9	100.2	104.7
	Mar	103.2	98.3	104.2
	Apr	104.7	97.8	109.6
	May	103.6	99.0	110.9
	Jun	105.1	99.8	114.3
	Jul	106.9	100.0	110.9
	Aug	107.0	100.1	108.4
	Sep	109.7	98.9	110.4
	Oct	114.4	100.6	113.5
	Nov	111.3	96.0	106.4
	Dec	111.8	96.4	109.1
2008	Jan	107.8	92.4	100.5
	Feb	106.8	89.5	97.2
	Mar	103.1	83.3	90.7
	Apr	107.9	88.5	101.2
	May	108.5	90.4	103.5
	Jun	108.3	88.3	103.8
	Jul	113.7	94.9	110.4
	Aug	110.1	96.9	108.0
	Sep	105.6	94.6	100.7
	Oct	92.2	92.1	79.3
	Nov	96.3	93.8	79.5
	Dec	101.4	90.2	79.5
2009	Jan	95.4	93.5	74.7
	Feb	95.8	94.8	81.7
	Mar	98.0	93.4	84.8
	Apr	106.0	100.4	92.8
	May	110.2	100.3	96.3
	Jun	113.6	102.0	99.1
	Jul	114.6	104.1	98.4
	Aug	114.3	102.7	96.1
	Sep	118.5	103.8	96.6
	Oct	115.7	99.4	95.0
	Nov	119.5	101.1	92.6
	Dec	117.7	104.5	98.9
2010	Jan	115.1	106.0	94.2
	Feb	114.1	107.0	91.8

Source: Bank of Botswana

سیاست مالی بوتسوانا در سالهای اخیر

مساله کلیدی در توسعه مالی بوتسوانا مدیریت مخارج جهت رسیدن به اهداف اجتماعی – اقتصادی است. در سیاست گذاری های کلان مالی بوتسوانا مانند برنامه توسعه ملی بوتسوانا (NDP9) که در سال ۲۰۰۹ به پایان رسید، ثبات بودجه دولتی و مهار رشد مخارج دولت جزو سیاستهای اصلی مالی تلقی می شود. جدول زیر منابع مالی عمومی را به صورت درصدی از GDP نشان می دهد:

جدول شماره (۱۱) منابع مالی عمومی به صورت درصدی از GDP

	1998/99	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07(e)	2007/08(p)	2008/09(p)
Total revenue and grants^a	32.3	37.9	35.9	39.4	39.6	39.6	41.2
Tax revenue	23.7	33.2	32.7	35.2	35.4	35.9	37.5
Grants	0.6	0.1	0.7	0.5	0.5	0.0	0.0
Total expenditure and net lending^a	37.7	38.2	35.0	31.3	32.6	34.2	37.9
Current expenditure	25.9	30.4	27.7	24.7	24.6	25.2	27.2
<i>Excluding interest</i>	25.5	29.9	27.1	24.1	24.2	25.2	27.2
Wages and salaries	9.1	9.7	10.3	9.2	8.4	8.0	7.9
Interest	0.4	0.5	0.6	0.6	0.4	0.0	0.0
Capital expenditure	12.4	10.0	7.9	6.7	8.0	9.0	10.7
Primary balance	-5.0	0.1	1.5	8.7	7.5	5.4	3.3
Overall balance	-5.4	-0.4	0.9	8.1	7.1	5.4	3.3

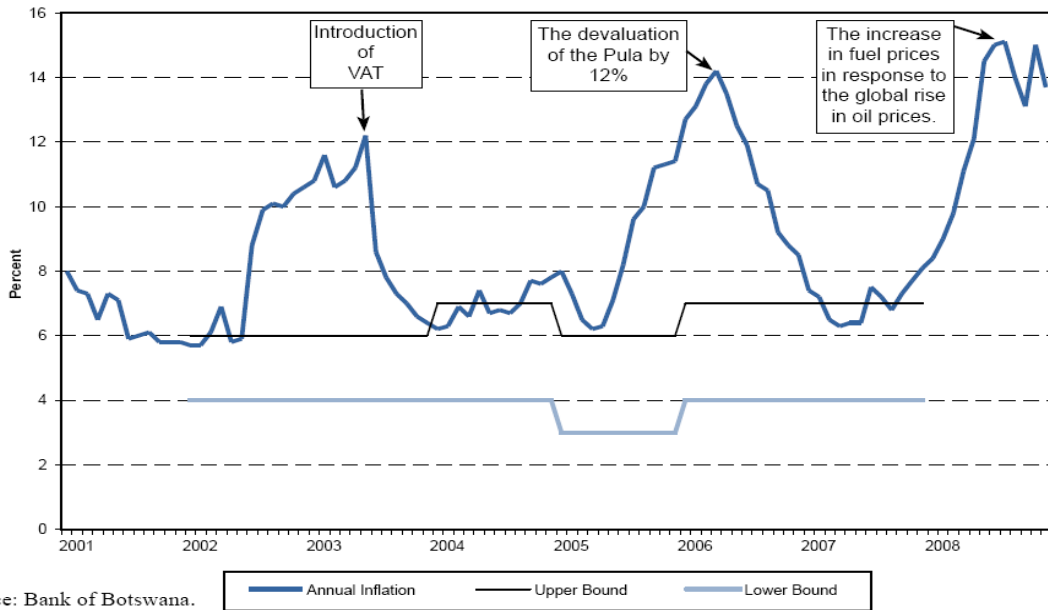
a. Only major items are reported.

Source: IMF and domestic authorities' data; estimates (e) and projections (p) based on authors' calculations.

سیاست پولی بوتسوانا در سالهای اخیر

سیاستهای پولی بوتسوانا در جهت دستیابی به تورم پائین، قابل پیش بینی و قابل قبول است. چنین تورمی منجر به پایداری نرخ ارز واقعی موثر و در نتیجه منجر به شرکت جستن خدمات و کالاهای تولید داخل بوتسوانا در رقابت های بین المللی خواهد شد.

نمودار شماره (۱۳) مقایسه نرخ تورم سالانه در بوتسوانا با نرخ تورم هدف گذاری شده در سالهای اخیر

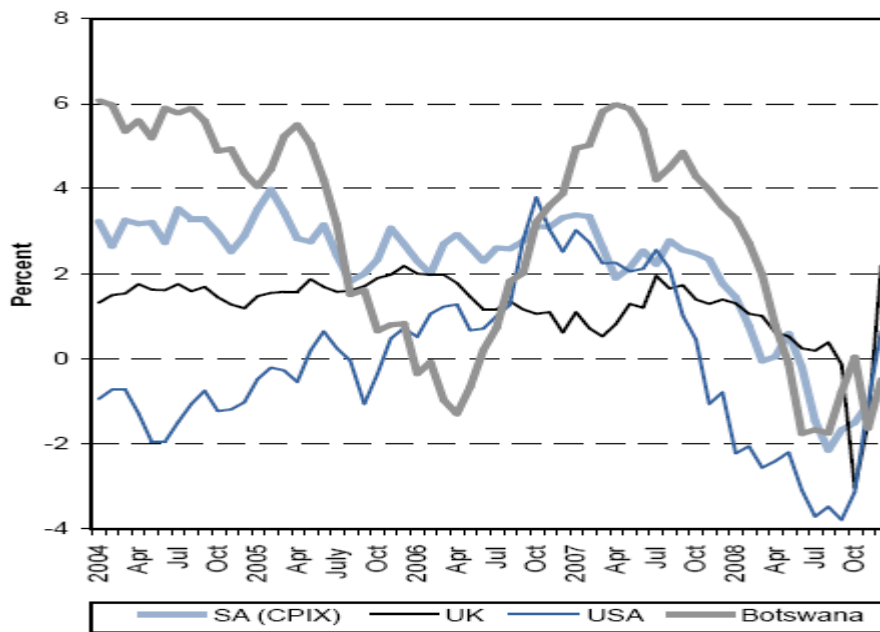

Source: Bank of Botswana.

نرخ بهره شناور و مدیریت نقدینگی مازاد بانکها از دیگر سیاستهای پولی اعمال شده در بوتسوانا

می باشد.

نمودار شماره (۱۴) نرخ بهره واقعی در بوتسوانا و مقایسه آن با کشورهای دنیا

Source: Bank of Botswana, Bloomberg, South African Reserve Bank.

بانکهای فعال بوتسوانا

در زیر نام بانکهای تجاری بوتسوانا ذکر شده است:

African Banking Corporation of Botswana (trading as 'BancABC')	Private Bag 00303 Gaborone
Bank Gaborone Limited	PO Box 4050 Gaborone
Barclays Bank of Botswana Limited	PO Box 478, Gaborone
Bank of Baroda (Botswana) Limited	PO Box 21559, Gaborone
Capital Bank Limited	PO Box 5548, Gaborone
First National Bank of Botswana Limited	PO Box 1552, Gaborone
Stanbic Bank Botswana	Private Bag 00 68, Gaborone
Standard Chartered Bank Botswana Limited	

پروژه‌های زیرساختی انجام شده و در دست احداث بوتسوانا

ساختار حمل و نقل بوتسوانا

شبکه جاده‌ها در بوتسوانا، گرچه به لحاظ کمی از میانگین کشورهای آفریقایی بالاست، اما کماکان نیاز به توجه بیش از پیش در این خصوص دارد. دولت در برنامه‌های مختلف توسعه این بخش را از اولویتهای مهم توسعه تعریف نموده و در تلاش است تا خود را به استانداردهای بین‌المللی نزدیک سازد.

نقشه زیرساختهای حمل و نقل در کشور بوتسوانا

جدول شماره (۱۲) مشخصات زیر ساخت‌های حمل و نقل در کشور بوتسوانا

ردیف	زیر ساخت	مشخصه
۱	ریلی (۲۰۰۸)	۸۸۸ کیلومتر
۲	جاده (۲۰۰۵)	۲۵۷۹۸ کیلومتر
۳	جاده آسفالته (۲۰۰۵)	۸۴۱۰ کیلومتر
۴	جاده غیر آسفالته	۱۷۳۸۸ کیلومتر
۵	تعداد فرودگاه (۲۰۰۹)	۷۷
۶	تعداد کل فرودگاه با باند پرواز آسفالته	۹
۷	تعداد فرودگاه با باند پرواز آسفالته بین ۲۴۳۸ تا ۳۰۴۷ متر	۲
۸	تعداد فرودگاه با باند پرواز آسفالته بین ۱۵۲۴ تا ۲۴۳۷ متر	۶
۹	تعداد فرودگاه با باند پرواز آسفالته بین ۹۱۴ تا ۱۵۲۴ متر	۱
۱۰	تعداد کل فرودگاه با باند پرواز غیر آسفالته	۶۸
۱۱	تعداد فرودگاه با باند پرواز غیر آسفالته بین ۱۵۲۴ تا ۲۴۳۸ متر	۴
۱۲	تعداد فرودگاه با باند پرواز غیر آسفالته بین ۹۱۴ تا ۱۵۲۳ متر	۵۴
۱۳	تعداد فرودگاه با باند پرواز غیر آسفالته زیر ۹۱۴ متر	۱۰

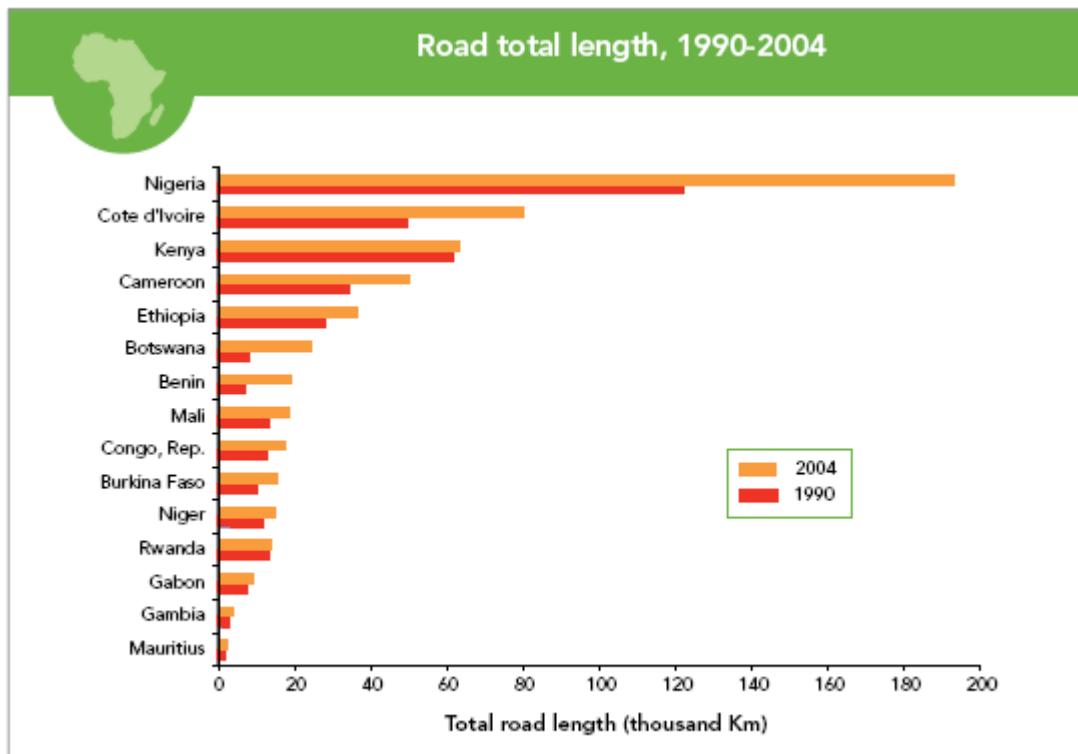
نمودار زیر طول جاده‌های بوتسوانا را در مقایسه با سایر کشورهای منطقه نشان می‌دهد. همانطور که در

شکل دیده می‌شود وضعیت جاده‌های بوتسوانا به لحاظ کمی در مقایسه با سایر کشورهای منطقه به

طور نسبی بهتر است اما در مجموع نیاز به برنامه ریزی بلند مدت جهت سوق به میانگین جهانی در این زمینه دارد.

نمودار شماره (۱۵) طول جاده‌های کشور بوتسوانا در مقایسه با سایر کشورهای منطقه در دوره مورد

مطالعه

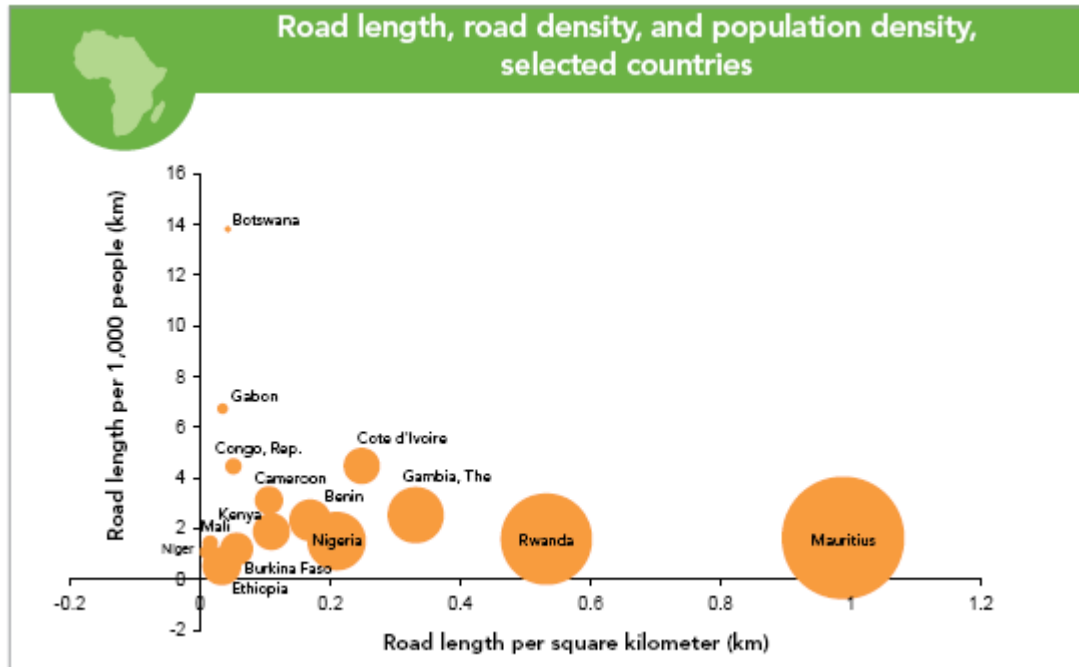

Source: World Bank, 2006.

نمودار زیر نیز طول جاده‌های بوتسوانا به ازای هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت، چگالی جاده‌ها و چگالی جمعیتی آن را در مقایسه با سایر کشورهای منطقه نشان می‌دهد. در این نمودار اندازه دایره‌ها نشان دهنده چگالی جمعیتی کشورها می‌باشد. این نمودار نیز فقر جاده‌های بوتسوانا را در مقایسه با سایر کشورهای منطقه به تصویر کشیده است:

نمودار شماره (۱۶) طول جاده‌های بوتسوانا به ازای هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت، چگالی جاده‌ها و چگالی

جمعیتی آن در مقایسه با کشورهای منطقه

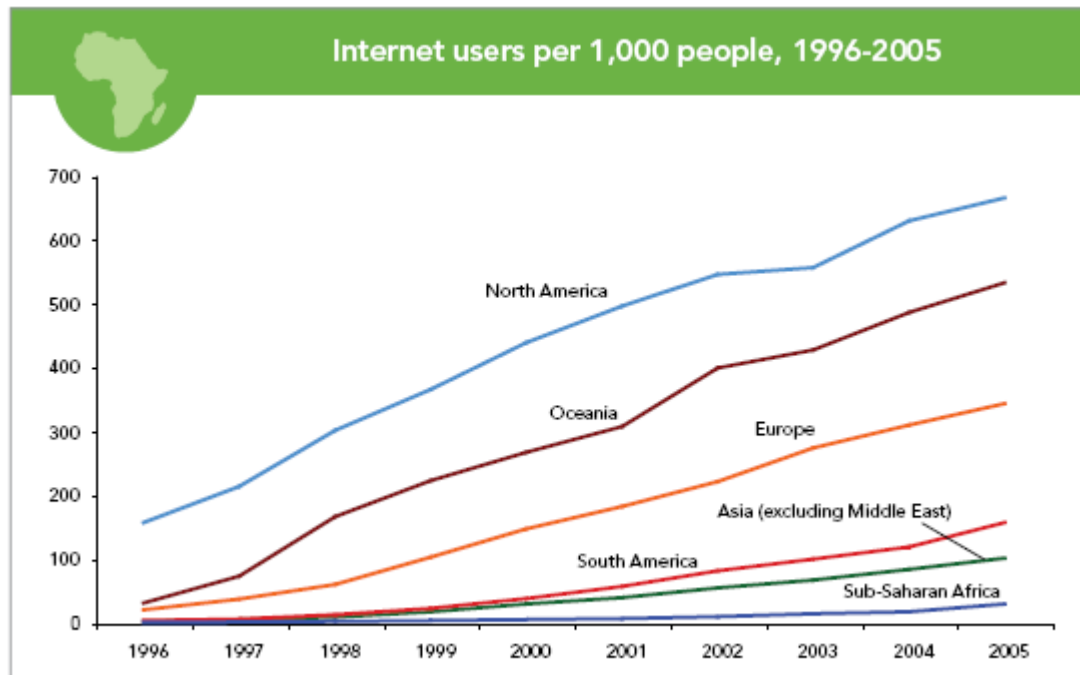
Source: World Bank, 2006.

ساختار مخابراتی بوتسوانا

ضریب نفوذ موبایل در بوتسوانا بالای صد درصد می‌باشد. بر طبق گزارشهای دولتی بوتسوانا، ۲/۲۸ میلیون دستگاه تلفن به ازای ۱/۱۸ میلیون نفر جمعیت این کشور در سال ۲۰۰۸ واگذار شده است. در همین حال تعداد خطوط تلفن ثابت واگذار شده در این کشور ۱۴۲۳۰۰ خط بوده است.

به لحاظ دسترسی به اینترنت کشورهای منطقه آفریقای مرکزی تا سال ۲۰۰۵ نسبت به سایر نقاط دنیا وضعیت نامطلوبی دارند. گرچه در سالهای اخیر روند رو به رشد این کشورها در دسترسی به اینترنت شتاب بیشتری گرفته، اما در مجموع کماکان وضعیت مطلوبی ندارد:

نمودار شماره (۱۷) دسترسی به اینترنت در نقاط مختلف دنیا به ازای ۱۰۰۰ نفر جمعیت

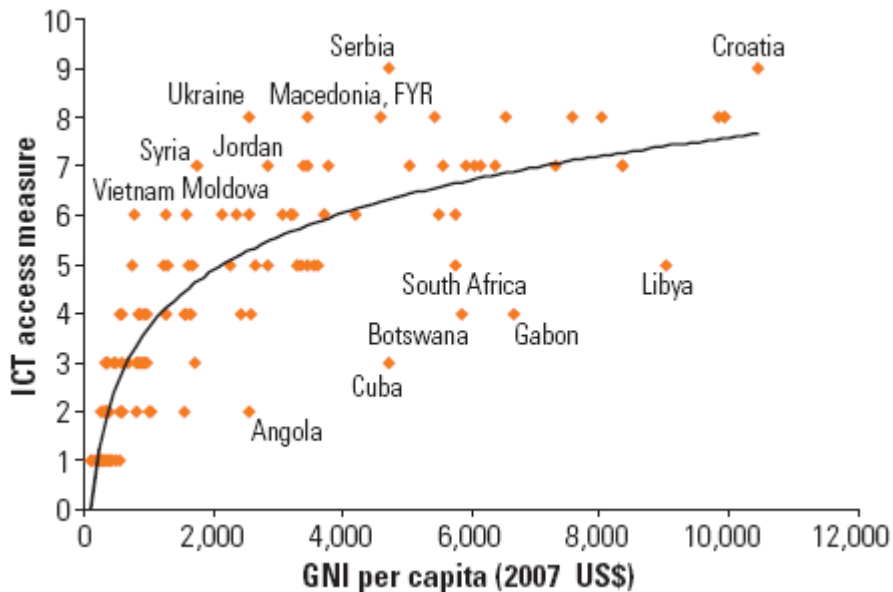
Source: ITU, 2007.

در این بین کشور بوتسوانا نیز خارج از این قاعده نیست. در سال ۲۰۰۹، تعداد کاربران اینترنتی در این کشور به ۱۲۰ هزار نفر رسید. به عبارت دیگر نفوذ اینترنت در بین مردم تنها حدود ۶ درصد می‌باشد.

همچنین گزارشهای دولتی حاکی از آن است که حدود ۲-۳ درصد مردم به کامپیوترهای شخصی دسترسی دارند. تعداد استفاده کنندگان از خطوط پر سرعت ADSL نیز حدود یک درصد می باشد.

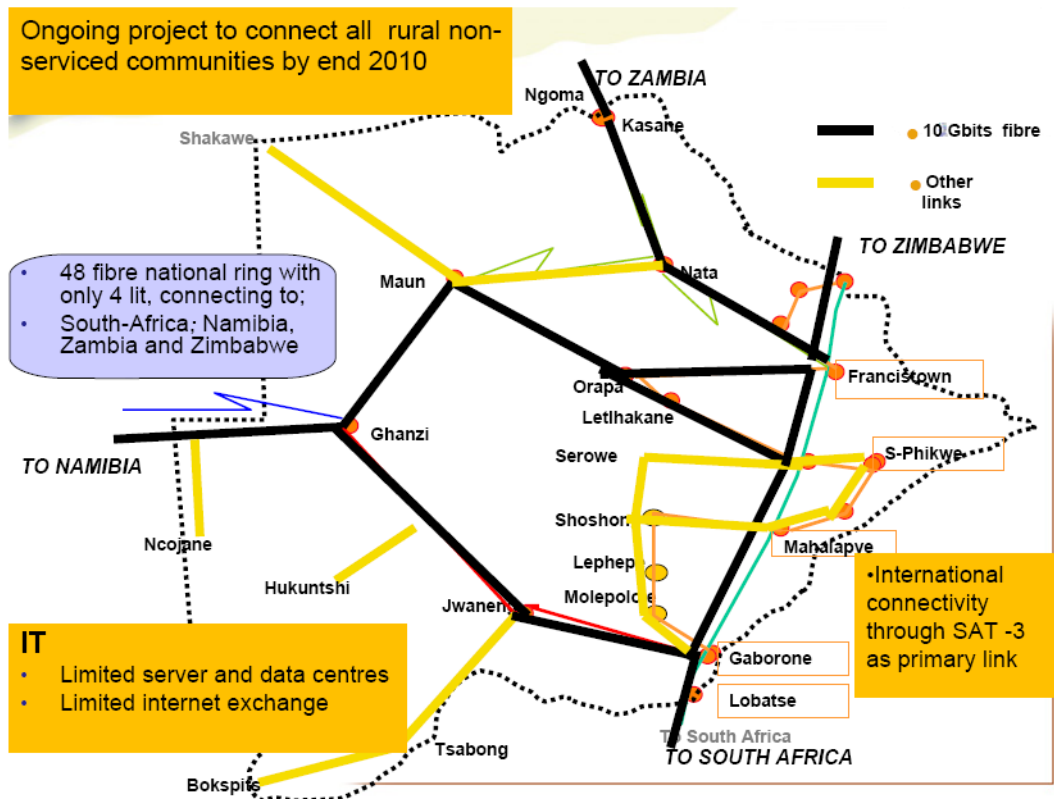
نمودار زیر نیز ارتباط بین میزان دسترسی کشورها به ICT و درآمد ملی کشورها را به تصویر کشیده است. همانطور که ملاحظه می گردد، بوتسوانا با درآمد ملی نسبتاً خوب از وضعیت چندان مطلوبی در خصوص توسعه زیرساختهای ICT برخوردار نیست.

نمودار شماره (۱۸) ارتباط بین میزان دسترسی کشورها به ICT و درآمد ملی آنها

در نمودار زیر پروژه‌های مخابراتی در دست احداث بوتسوانا تا پایان سال ۲۰۱۰ جهت ایجاد ارتباط بین مناطق روستائی این کشور آورده شده است:

شکل شماره (۲) پروژه‌های مخابراتی در دست احداث بوتسوانا

بر اساس گزارش بانک جهانی در زمینه پروژه‌های زیر ساختی در کشور بوتسوانا، بخش خصوصی سرمایه‌گذاری چندانی نداشته است. با این همه بیشترین سرمایه‌گذاری‌های انجام شده توسط بخش خصوصی در زیرساخت‌های این کشور در بخش مخابرات بوده است. جدول زیر پروژه‌های انجام شده و در دست احداث در کشور بوتسوانا توسط بخش خصوصی را در بخش‌های مختلف (شامل بخش انرژی، مخابرات، حمل و نقل و آب و فاضلاب) نمایش می‌دهد:

جدول شماره (۱۳) تعداد پروژه‌های انجام شده توسط بخش خصوصی در بوتسوانا (۱۹۹۰-۲۰۰۸)

سال	کل پروژه‌ها	بخش آب و فاضلاب	بخش حمل و نقل	بخش مخابرات	بخش انرژی
۱۹۹۱	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۲	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۳	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۴	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۵	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۶	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۷	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹۹۸	۲	۰	۰	۲	۰
۱۹۹۹	۰	۰	۰	۰	۰
۲۰۰۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۰۰۱	۰	۰	۰	۰	۰
۲۰۰۲	۰	۰	۰	۰	۰
۲۰۰۳	۰	۰	۰	۰	۰
۲۰۰۴	۰	۰	۰	۰	۰
۲۰۰۵	۰	۰	۰	۰	۰
۲۰۰۶	۰	۰	۰	۰	۰
۲۰۰۷	۰	۰	۰	۰	۰
۲۰۰۸	۰	۰	۰	۰	۰
جمع کل	۲	۰	۰	۲	۰

منبع: world bank-2009

بر همین اساس کل سرمایه‌گذاری انجام شده در این پروژه‌ها به صورت جدول زیر می‌باشد:

جدول شماره (۱۴) سرمایه‌گذاری در پروژه‌ها توسط بخش خصوصی در بوتسوانا (میلیون دلار)

بخش انرژی	بخش مخابرات	بخش حمل و نقل	بخش آب و فاضلاب	کل پروژه‌ها	سال
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۱
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۲
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۳
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۴
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۵
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۶
۰	۰	۰	۰	۰	۱۹۹۷
۰	۸۰	۰	۰	۸۰	۱۹۹۸
۰	۱۷	۰	۰	۱۷	۱۹۹۹
۰	۱۷	۰	۰	۱۷	۲۰۰۰
۰	۱۷	۰	۰	۱۷	۲۰۰۱
۰	۱۷	۰	۰	۱۷	۲۰۰۲
۰	۱۷	۰	۰	۱۷	۲۰۰۳
۰	۱۷	۰	۰	۱۷	۲۰۰۴
۰	۱۹	۰	۰	۱۹	۲۰۰۵
۰	۱۸	۰	۰	۱۸	۲۰۰۶
۰	۲۸	۰	۰	۲۸	۲۰۰۷
۰	۵۲	۰	۰	۵۲	۲۰۰۸
۲۹۴	۲۹۹	۰	۰	۲۹۹	جمع کل

منبع: world bank-2009

خلاصه جدول فوق در جدول زیر قابل دسترسی می‌باشد:

جدول شماره (۱۵) سرمایه‌گذاری در پروژه‌ها توسط بخش خصوصی در بوتسوانا (میلیون دلار)

بخش	زیر بخش	تعداد پروژه‌ها	کل سرمایه‌گذاری
انرژی	-	۰	۰
مخابرات	مخابرات	۲	۲۹۹
حمل و نقل	-	۰	۰
کل سرمایه‌گذاری	-	۲	۲۹۹

زیرساخت قوی در هر کشوری منجر به تقویت بخشهای مختلف اقتصادی و ایجاد محیط سالم برای رشد کسب و کار و توسعه آن می‌شود. کمبود زیرساختها در هر شرایطی، موانعی برای تولید کننده‌ها محسوب شده و منجر به افزایش هزینه‌های شرکتها می‌شود.

ارتباطات سیاسی – اقتصادی بوتسوانا با سایر کشورها

قاره آفریقا نیز از روند منطقه‌گرایی و همکاری منطقه‌ای دور نمانده و کشورهای این قاره در گروه بندی‌هایی چون اتحادیه مغرب عربی، جامعه توسعه جنوب آفریقا، جامعه کشورهای ساحل صحرایی و.... شرکت کرده‌اند.

گسترش مناسبات سیاسی و اقتصادی میان کشورهای آفریقایی پس از آزادی از یوغ استعمار خارجی و درك ضرورت تحقق هویت واحد سیاسی و هماهنگی در عرصه عمل و دفاع از منافع قاره‌ای و تحقق

استقلال جمعی از عوامل تحقق این همگرایی بوده است.

در پی خاتمه دوران استعمارزدایی، کشورهای آفریقایی با درک اهمیت توسعه در شکل دهی به هویت آفریقایی، سازمان وحدت آفریقا (OAU) را به عنوان سازمانی پان آفریکن بنیاد نهادند.

سازمان وحدت آفریقا که مرحله اولیه تشکیل اتحادیه آفریقا می‌باشد بر اساس منشور سال ۱۹۶۳ میلادی با اهدافی چون تقویت وحدت، همبستگی، هماهنگی، همکاری و از بین بردن تمامی اشکال استعمار و تسهیل همکاری تاسیس شد. به همین منظور کشورهای عضو، اصول کلی را پذیرفتند که از جمله، عدم دخالت در امور داخلی یکدیگر، احترام به تمامیت ارضی یکدیگر، اتخاذ سیاست عدم تعهد در قبال تمامی بلوک‌ها و وفاداری به اصل آزادی کامل سرزمین‌های آفریقایی که هنوز به استقلال کامل نرسیده‌اند را می‌توان ذکر کرد.

سازمان وحدت آفریقا از سه نهاد کنفرانس سران، شورای وزیران و دبیرخانه تشکیل شده بود. کنفرانس عالی سران که تصمیم گیرنده اصلی بود و در آن هر سال یکبار سران گرد هم می‌آمدند. شورای وزیران نیز که ارگان اجرایی سازمان به شمار می‌رفت، وظیفه آماده سازی تصمیمات برای کنفرانس سران و اجرای آنها را به عهده داشت. کمیسیون‌های تخصصی نیز زیر نظر شورای وزیران فعالیت می‌کردند. بودجه سازمان نیز پس از تهیه توسط دبیر کل جهت بررسی و تصویب به شورای وزیران ارسال می‌شد.

دبیر کل نقش نمایندگی، هماهنگی و ارتباط بین دولت‌ها را عهده دار بود و دولت‌ها بیشتر درصدد اعمال و حفظ حاکمیت‌های ملی خود بودند تا انتقال به آرمان‌های فراملی.

در دهه ۱۹۸۰-۱۹۹۰ دولت‌های عضو مقرر کردند که سیاست‌های ملی در زمینه‌های پولی، اقتصادی و

بازرگانی بین خود را هماهنگ کنند و در راستای تحکیم جامعه اقتصادی آفریقا حرکت کنند و همگرایی و همکاری در عرصه‌های کشاورزی، انرژی، حمل و نقل و ارتباطات را در راستای توسعه کارآمدی قاره آفریقا افزایش دهند.

در دهه ۲۰۰۰-۱۹۹۰ پیش بینی شد منطقه مبادله آزاد، اتحاد گمرکی، بازار آزاد (از جمله عبور و مرور آزاد، عوامل تولید از قبیل نیروی انسانی و سرمایه) که حتی منجر به ایجاد پول واحد آفریقایی شود تحقق یابد. اما از نظر حقوقی و سیاسی هیچ الزامی برای دولت‌های عضو پیش بینی نشده بود.

در ژوئیه سال ۲۰۰۰ سران این سازمان پس از ۲۰ سال به بازنگری و اصلاح سیاست‌های این سازمان پرداختند و بدین ترتیب به تصویب مقدمات طرح اتحادیه آفریقا اقدام کردند.

راه اتحادیه آفریقا در چارچوب نهاد جدیدی به نام اتحادیه آفریقا از سوی معمر قذافی، رهبر لیبی پیگیری شد. در طرح قذافی اتحاد پولی، مالی، سیاسی و اقتصادی کشورهای قاره آفریقا در آینده‌ای نزدیک پیش بینی شده بود اما مخالفت تعداد زیادی از کشورهای آفریقایی با این طرح در سال ۲۰۰۰ باعث عدم موفقیت آن شد. اعضای اتحادیه آفریقا در حال حاضر ۵۳ کشور اند شامل: الجزایر، آنگولا، بنین، بوتسوانا، بورکینافاسو، بروندي، کامرون، کیپ ورد، جمهوری آفریقای مرکزی، چاد، جمهوری فدرال کومور، جمهوری کنگو، ساحل عاج، جمهوری دموکراتیک کنگو، جیبوتی، جمهوری عربی مصر، اریتره، گینه کوناکری، گابن، گامبیا، غنا، گینه بیسائو، کنیا، لسوتو، لیبیا، لیبی، ماداگاسکار، مالاوی، مالی، موریتانی، موریتوس، موزامبیک، نامیبیا، نیجریه، رواندا، جمهوری دموکراتیک عربی صحرا، سالوتوم، سنگال، سیشل، سیرالئون، سومالی، آفریقای جنوبی، سودان، سوازیلند، تانزانیا، توگو، تونس، اوگاندا، زامبیا، زیمبابوه. بر اساس سند تاسیس اتحادیه، وجود این اتحادیه سیاسی اقتصادی زمانی قانونی دانسته شد که دو سوم کشورهای عضو، پروتکل را به تصویب

مجالس قانون گذاری خود برسانند.

اتحادیه آفریقا با مبادرت به تاسیس ارگان‌هایی چون، مجمع سران دولت‌ها و حکومت‌ها، شورای اجرایی وزیران، پارلمان پان افریکن، کمیته‌های فنی تخصصی، شورای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، کمیته‌های دائمی نمایندگی، نهادهای مالی بویژه بانک مرکزی در راستای تحقق پول واحد، دیوان دادگستری و کمیسیون با دبیرخانه سعی دارد به تسریع روند همگرایی منطقه‌ای اهتمام ورزد.

مجمع سران سالی یکبار تشکیل جلسه می‌دهد و در صورت درخواست یک عضو و تصویب اکثریت دو سوم اعضا، می‌تواند جلسه فوق العاده برگزار نماید. مقرر رئیس مجمع برای مدت یک سال در اختیار رئیس دولت یا حکومتی قرار دارد که پس از مشورت بین اعضا انتخاب می‌شود.

تصمیمات مجمع بر اساس اجماع و در برخی موارد با اکثریت ساده تصمیم گیری می‌شود. جلسات مجمع با حضور دو سوم اعضا رسمی می‌شود.

اختیارات مجمع سران : ۱- تعیین سیاست‌های مشترک اتحادیه، اتخاذ تصمیمات، بررسی درخواست عضویت، تاسیس هر یک از ارگان‌های اتحادیه، نصب قضات دیوان دادگستری و نصب روسای کمیسیون‌ها. شورای اجرایی وزیران نیز حداقل دو بار در سال جلسات عادی دارد.

دیوان دادگستری نیز وظیفه رسیدگی به دعاوی شهروندان آفریقایی علیه دولت‌های متبوع، محاکمه جنایتکاران جنگی و تفسیر قواعد و مقررات را به عهده دارد.

مجمع سران می‌تواند تحریم‌هایی را علیه هر یک از اعضا اعمال کند از جمله محرومیت از حق صحبت در جلسات، محرومیت از حق رای، محرومیت از حق معرفی کاندیدا برای هر پست یا مقام اتحادیه یا استفاده از هر نوع فعالیت یا تعهد.

در صورتی که اعضا مجددا تصمیمات را اجرا نکنند با تحریم‌های دیگری چون محرومیت از تداوم حمل و نقل و ارتباطات با سایر اعضا و... مواجه می‌شود. مقر اتحادیه در آدیس آبابا و در جمهوری دموکراتیک فدرال اتیوپی قرار دارد.

زبان‌های رسمی اتحادیه نیز عبارتند از زبان‌های آفریقایی، عربی، انگلیسی، فرانسوی و پرتغالی.

بر اساس منشور اتحادیه، حکومت‌هایی که با ابزارهای غیر قانونی به قدرت می‌رسند مجاز به شرکت در فعالیت‌های اتحادیه نیستند. اعضای که خواهان انصراف از عضویت می‌باشند پس از تسلیم درخواست بایستی یکسال صبر کنند تا عضویت شان قطع شود و در این مدت بایستی به تمام تعهدات خود عمل کنند.

اما با تمام این اوصاف و با الهام از تجربه نا موفق سازمان وحدت آفریقا در طول عمر ۳۸ ساله خود، چشم انداز مطلوبی را نمی‌توان برای اتحادیه آفریقا تصور کرد. این قاره همچنان درگیر منازعات مرزی و قبیله‌ای، افزایش فقر و سوء بهداشت و برخوردار از پایین‌ترین سطح تولید ناخالص ملی است. با توجه به اینکه آفریقا ضعیف‌ترین سطح توسعه سرمایه انسانی و زیر بناهای اقتصادی را دارا است و سیاست‌ها و نهادهای ملی آفریقا کمتر معطوف به سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های منطقه‌ای بوده است، چنین تصور می‌شود که اتحادیه آفریقا جز تغییر نام از سازمان به اتحادیه چیز دیگری نداشته است. چرا که تعدد مرزها و دولت‌ها در این قاره در مقایسه با سایر مناطق و وجود ساختارهای سنتی و واگرایی‌های قومی موجب شده است که کارکردهای مدرن و همگرایانه کمتر قابل اجرا باشد.

اما برخی راهکارها که جهت ارتقای جایگاه و نقش اتحادیه آفریقا به نظر می‌رسد شامل همگرایی آفریقایی است که باید بر پایه‌ای ضرورتی متفاوت از اروپا، آسیای جنوب شرقی و آمریکا مبتنی باشد. اتحادیه آفریقا مظهر نوعی همگرایی اقتصادی جنوب - جنوب با شالوده‌های صنعتی ضعیف،

کشاورزی وابسته و سطح نسبتاً پایین تجارت بین منطقه‌ای به شمار می‌آید.

به نظر می‌رسد برخی کشورهای قدرتمند عضو این اتحادیه چون آفریقای جنوبی، نیجریه و مصر می‌توانند نقش ویژه‌ای را در حرکت بخشی به موتور همگرایی منطقه‌ای ایفا کنند.

سازمان‌های بین‌المللی

بوتسوانا علاوه بر اتحادیه‌های منطقه‌ای در سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی متفاوتی عضو بوده که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- جامعه توسعه جنوب آفریقا (SADC)

شالوده سادک در دهه ۱۹۷۰ و ۱۹۶۰ میلادی و توسط چند کشور و نیز تعدادی از نهضت‌های آزادیبخش ملی در منطقه جنوب آفریقا و با هدف هماهنگ کردن تلاش‌های نظامی و سیاسی جهت پایان دادن به استعمار بیگانگان و نیز خاتمه بخشیدن به حکومت اقلیت سفید پوستان در جنوب آفریقا پی ریزی گردید.

به همین منظور در همان زمان چند کشور اقدام به تاسیس کنفرانس توسعه همکاری جنوب آفریقا (SADC) نمودند. متعاقباً در سال ۱۹۸۰ و با توافق ۹ کشور مؤسس و بر مبنای اعلامیه لوزاکا، تاسیس سازمانی جدید به نام SADC (جامعه توسعه جنوب آفریقا) تصویب گردید و در سال ۱۹۹۲، SADC، جانشین کنفرانس مزبور گردید.

سادک، سازمانی است که با هدف همکاری منطقه‌ای در زمینه توسعه اقتصادی در منطقه جنوب قاره آفریقا تشکیل شده و در سالهای بعد از تاسیس علاوه بر اهداف اقتصادی، یکپارچگی اجتماعی، سیاسی

و امنیتی نیز بدان افزوده شد. در واقع این سازمان بین دولتی، نقش اتحادیه آفریقا در منطقه جنوب قاره آفریقا را ایفا می‌نماید.

اهداف سادک عبارتند از:

- هماهنگ سازی سیاست‌ها و برنامه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشورهای عضو
 - تجهیز مردم کشورهای منطقه برای همکاری و مشارکت در زمینه برنامه‌ها و پروژه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
 - ایجاد نهادها و سازو کارهای تجهیز منابع برای اجرای برنامه‌ها و عملیات این نهاد
- اعضای سادک که شامل ۱۵ کشور هستند، عبارتند از کشورهای آنگولا، بوتسوانا، لسوتو، مالاوی، موزامبیک، سوازیلند، تانزانیای، زامبیا، زیمبابوه، نامیبیا، آفریقای جنوبی، موریس، جمهوری دموکراتیک کنگو، سیشل و ماداگاسکار
- تشکیلات سازمانی سادک:

- ادارات مرکزی سادک که در شهر گابورون در کشور بوتسوانا مستقر می‌باشند
- تشکیلات سازمانی سادک که وظیفه تصمیم‌گیری و اجرا را بر عهده دارند عبارتند از:

✓ نشست سران دولت‌های عضو

✓ ارگان همکاریهای سیاسی، دفاعی و امنیتی

✓ شورای وزیران

✓ دادگاه جامعه (دیوان داوری)

✓ کمیته‌های ملی سادک (SNCs)

✓ دبیرخانه

باستثنای تشکیلات دادگاه، کمیته‌های ملی و دبیرخانه، تصمیم‌گیری در سایر ارکان سادک بر مبنای

اجماع اعضا صورت می‌گیرد.

جدول شماره (۱۶) اطلاعات مربوط به دبیرخانه سادک

زمان تصدی	تابعیت دبیر	نامه دبیر	پست سازمان	عنوان تشکیلات	محل استقرار
از سال ۲۰۰۵ تا کنون	اهل کشور موزامبیک	توماز آگوستو سالومائو (Tomaz Augusto Salomao)	دبیر اجرایی	دبیرخانه سادک	کشور: بوتسوانا شهر: گابورون

جدول شماره (۱۷) اطلاعات جغرافیایی اعضای سادک

ردیف	کشور	مساحت (هزار کیلومتر)	جمعیت (میلیون نفر)	زبان (رسمی)	سهم جمعیت مسلمان (%)
۱	آنگولا	۱۲۴۶	۱۳	پرتغالی	-
۲	بوتسوانا	۵۸۱	۲	انگلیسی - ستسوانا	-
۳	لسوتو	۳۰	۲	انگلیسی	-
۴	مالاوی	۱۱۸	۱۴	چی چوا	۱۳
۵	موزامبیک	۷۹۹	۲۱	پرتغالی	۱۸

ردیف	کشور	مساحت (هزار کیلومتر)	جمعیت (میلیون نفر)	زبان (رسمی)	سهم جمعیت مسلمان (%)
۶	سوازیلند	۱۷	۱	انگلیسی	۱۰
۷	تانزانیا	۹۴۷	۴۱	انگلیسی - سواحیلی	۳۵
۸	زامبیا	۷۵۳	۱۲	انگلیسی	
۹	زیمبابوه	۳۹۰	۱۱	انگلیسی	۱
۱۰	نامیبیا	۸۲۴	۲	انگلیسی	-
۱۱	آفریقای جنوبی	۱۲۱۹	۴۹	انگلیسی	۱/۵
۱۲	موریس	۲	۱	انگلیسی	۱۷
۱۳	جمهوری دمکراتیک کنگو	۲۳۴۴	۶۸	فرانسوی	۱۰
۱۴	سیشل	۰/۴	۰/۰۸	انگلیسی	۱
۱۵	ماداگاسکار	۵۸۷	۲۱	انگلیسی - فرانسوی	۷
	جمع کل	۹۸۵۷	۲۵۹	-	-

ماخذ: The world fact book 2008

جدول شماره (۱۸) شاخص‌های اقتصادی اعضای SADC در سال ۲۰۰۸

ردیف	کشور	GDP (میلیارد دلار)	درآمد سرانه (دلار)	نرخ رشد اقتصادی (%)	نرخ تورم (%)	سهم بخش‌های مختلف اقتصادی از GDP		
						صنعت (%)	کشاورزی (%)	خدمات (%)
۱	آنگولا	۱۱۰	۸۸۰۰	۱۳/۲	۱۲/۵	۶۵/۸	۹/۲	۲۴/۶
۲	بوتسوانا	۲۶	۱۳۳۰۰	۳/۲	۱۲/۵	۵۲/۶	۱/۶	۴۵/۸
۳	لسوتو	۳	۱۶۰۰	۶/۸	۱۰	۴۶/۷	۱۵/۱	۳۸/۲
۴	مالاوی	۱۱/۵	۸۰۰	۶/۵	۹	۱۷/۷	۳۸/۱	۴۴/۲
۵	موزامبیک	۱۹	۹۰۰	۶/۵	۱۱/۲	۳۰/۷	۲۳/۴	۴۵/۹
۶	سوازیلند	۵/۷	۵۱۰۰	۲/۷	۱۲/۷	۴۵/۱	۱۱/۹	۴۳
۷	تانزانیا	۵۴	۱۳۰۰	۷/۱	۹/۳	۲۲/۷	۲۷	۵۰/۳
۸	زامبیا	۱۷	۱۵۰۰	۵/۸	۱۱/۸	۲۶	۱۶/۷	۵۷/۳
۹	زیمبابوه	۲	۲۰۰	-۱۲/۶	۱۱/۲ میلیون درصد	۲۲/۶	۱۸/۱	۵۹/۳

سهم بخش های مختلف اقتصادی از GDP			نرخ تورم (%)	نرخ رشد اقتصادی (%)	درآمد سرانه (دلار)	GDP (میلیارد دلار)	کشور	ردیف
خدمات (%)	کشاورزی (%)	صنعت (%)						
۵۳/۴	۱۰/۴	۳۶/۲	۱۰/۳	۳/۳	۵۴۰۰	۱۱	نامیبیا	۱۰
۶۵/۳	۳/۴	۳۱/۳	۱۱/۳	۲/۸	۱۰۰۰۰	۴۹۰	آفریقای جنوبی	۱۱
۷۰/۶	۴/۵	۲۴/۹	۱۰/۱	۵/۲	۱۲۱۰۰	۱۵	موریس	۱۲
۳۴	۵۵	۱۱	۱۶/۷	۸	۳۰۰	۲۱	جمهوری دمکراتیک کنگو	۱۳
۶۹/۹	۱/۹	۲۸/۳	۲۵/۸	۳/۱	۱۷۰۰۰	۱/۵	سیشل	۱۴
۵۸/۱	۲۶	۱۵/۹	۹/۲	۷	۱۰۰۰	۲۱	ماداگاسکار	۱۵

ماخذ: The world fact book 2008

جدول شماره (۱۹) شاخص‌های تجاری اعضا SADC در سال ۲۰۰۸

ردیف	کشور	ارزش صادرات به جهان (میلیارد دلار)	ارزش واردات از جهان (میلیارد دلار)	رتبه جهانی فضای کسب و کار (۲۰۰۹)	اقلام عمده صادراتی به جهان	اقلام عمده وارداتی از جهان
۱	آنگولا	۷۲	۱۵	۱۶۸	نفت خام، الماس، فرآورده‌های نفتی، قهوه، الیاف کنف، ماهی و فرآورده‌های آن، الوار، پنبه	ماشین آلات و تجهیزات الکتریکی، وسائط نقلیه و لوازم یدکی مربوطه، دارو، مواد غذایی، منسوجات، کالاهای نظامی
۲	بوتسوانا	۵	۴	۳۸	الماس، مس، نیکل، کربنات سدیم، گوشت، منسوجات	مواد غذایی، ماشین آلات کالاهای برقی، تجهیزات حمل و نقل، منسوجات، فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی، محصولات چوبی و کاغذی، فلز و فرآورده‌های فلزی
۳	لسوتو	۱	۱/۳	۱۲۳	مصنوعات شامل البسه و کفش و وسائط نقلیه جاده‌ای، پشم و موهر، مواد غذایی و حیوانات زنده	فرآورده‌های غذایی، مصالح ساختمانی، وسائط نقلیه، ماشین آلات، دارو، فرآورده‌های نفتی
۴	مالاوی	۰/۷	۱	۱۳۴	تنباکو، چای، شکر، پنبه، قهوه، بادام زمینی،	فرآورده‌های غذایی، فرآورده‌های نفتی،

مصنوعات چوبی، پوشاک	مخصوصات نیمه ساخته، کالاهای مصرفی، تجهیزات حمل و نقل					
آلومینیوم، میگوها، قرص کمر، پنبه، شرک، مرکبات، الوار، الکتریسته	ماشین آلات و تجهیزا گوناگون، وسائط نقلیه، سوخت، مواد شیمیایی، محصولات فلزی، مواد غذایی، منسوجات	۱۴۱	۳/۳	۲/۷	موزامبیک	۵
کنسانتره ی نوشیدنیهای شیرین، شکر، خمیر چوب، نخ پنبه، یخچال، مرکبات و کمپوت میوه	وسائط نقلیه موتوری، ماشین آلات، تجهیزات حمل و نقل، مواد غذایی، فرآورده های نفتی، مواد شیمیایی	۱۰۸	۲	۱/۸	سوازیلند	۶
طلا، قهوه، بلادر، انواع مصنوعات، پنبه	کالاهای مصرفی، تجهیزات حمل و نقل، ماشین آلات، مواد اولیه صنعتی، نفت خام	۱۲۷	۶	۲/۵	تانزانیا	۷
مس، کبالت، الکتریسته، تنباکو، گل، پنبه	ماشین آلات، تجهیزات حمل و نقل، فرآورده های نفتی، الکتریسته، کود، مواد غذایی	۱۰۰	۴	۵/۶	زامبیا	۸
پلاتین، پنبه، تنباکو، طلا، آلیاژ آهن دار، منسوجات، البسه	ماشین آلات	۱۵۸	۲	۱/۸	زیمبابوه	۹

مواد غذایی، سوخت و محصولات نفتی، ماشین آلات و تجهیزات، مواد شیمیایی	الماس، مس، طلا، روی، سرب، اورانیوم، احشام، ماهی فرآوری شده، پوست گوسفند	۵۱	۳/۵	۳	نامیبیا	۱۰
انواع ماشین آلات و تجهیزات، مواد شیمیایی، فرآورده‌های نفتی، ابزار و دستگاه‌های علمی، مواد غذایی	طلا، الماس، پلاتین، سایر فلزات و مواد معدنی، انواع تجهیزات و ماشین آلات	۳۲	۸۷	۸۱	آفریقای جنوبی	۱۱
کالاها تولیدی، کالاها سرمایه‌ای، مواد غذایی، فرآورده‌های نفتی، مواد شیمیایی	البسه و منسوجات، شکر، گل بریده شده، ملاس، ماهی	۲۴	۴	۲	موریس	۱۲
مواد غذایی، ماشین آلات معدنی، تجهیزات حمل و نقل، سوخت	الماس، طلا، مس، کبالت، محصولات چوبی	۱۸۱	۵	۶	جمهوری کنگو	۱۳
ماشین آلات و تجهیزات مربوطه، مواد غذایی، محصولات نفتی، مواد شیمیایی	تن ماهی، ماهی یخ زده، چوب دارچین، مغر نارگیل، صادرات مجدد فرآورده‌های نفتی	۱۰۴	۱	۰/۴	سیشیل	۱۴
کالاها سرمایه‌ای، نفت، کالاها مصرفی، مواد غذایی	قهوه، وانیل، حلزون صدفدار، شکر، لباس پنبه ای، کرومیت، محصولات نفتی	۱۴۴	۲	۱	ماداگاسکار	۱۵

ماخذ: The world fact book 2008

جدول شماره (۲۰) ساختار تجاری کشورهای عضو SADC

ردیف	کشور	کشورهای مهم صادر کننده به کشور عضو SADC	کشورهای مهم وارد کننده از کشور عضو SADC	میانگین تعرفه وارداتی (%). تثبیت شده	عضویت در سازمان تجارت جهانی
۱	آنگولا	پرتغال، آمریکا، چین، برزیل، آفریقای جنوبی، فرانسه، انگلیس، آلمان	آمریکا، چین، فرانسه، تایوان، آفریقای جنوبی	۷/۳	✓
۲	بوتسوانا	اتحادیه گمرکی جنوب آفریقا، اتحادیه تجارت آزاد اروپایی، زیمبابوه	اتحادیه تجارت آزاد اروپایی، اتحادیه گمرکی جنوب آفریقا، زیمبابوه	۷/۸	✓
۳	لسوتو	چین، هنگ کنگ، هند، کره جنوبی، آلمان، پاکستان	آمریکای بلژیک، کانادا	۷/۸	✓
۴	مالاوی	آفریقای جنوبی، هند، تانزانیای آمریکا، چین	آلمان، آفریقای جنوبی، مصر، زیمبابوه، آمریکا، روسیه، هلند	۱۳/۵	✓
۵	موزامبیک	آفریقای جنوبی، استرالیا، چین	ایتالیا، بلژیک، اسپانیا، آفریقای جنوبی، انگلیس، چین	۱۰/۳	✓
۶	سوازیلند	آفریقای جنوبی، نامیبیا، لسوتو، هنگ کنگ، بوتسوانا	آفریقای جنوبی، بوتسوانا، انگلیس، آمریکا، ژاپن	۷/۸	✓

✓	۱۲/۷	چین، هند، هلند، آلمان، امارات	چین، کنیا، آفریقای جنوبی، هند، امارات	تانزانیا	۷
✓	۱۳/۹	سوئیس، آفریقای جنوبی، تایلند، جمهوری دمکراتیک کنگو، مصر، عربستان سعودی، چین	آفریقای جنوبی، امارات، چین، هند، انگلیس	زامبیا	۸
✓	۲۰	آفریقای جنوبی، جمهوری دمکراتیک کنگو، ژاپن، بوتسوانا، هلند، چین، ایتالیا، زامبیا	آفریقای جنوبی، چین، آمریکا، بوتسوانا	زیمبابوه	۹
✓	۷/۸	آفریقای جنوبی، آمریکا، اتحادیه اروپا	آفریقای جنوبی، آمریکا، اتحادیه اروپا	نامیبیا	۱۰
✓	۷/۸	آمریکا، ژاپن، آلمان، انگلیس، چین، هلند	آلمان، چین، اسپانیا، آمریکا، ژاپن، انگلیس، عربستان سعودی	آفریقای جنوبی	۱۱
✓	۳/۵	انگلیس، فرانسه، آمریکا، ماداگاسکار، ایتالیا	هند، چین، فرانسه، آفریقای جنوبی	موریس	۱۲
✓	۱۲	بلژیک، چین، آمریکا، فنلاند، برزیل، فرانسه، زامبیا	آفریقای جنوبی، بلژیک، زامبیا، زیمبابوه، فرانسه، کنیا، آمریکا، ساحل عاج	جمهوری دمکراتیک کنگو	۱۳
-	۸/۳	انگلیس، فرانسه، موریس، ژاپن، ایتالیا، اسپانیا	عربستان سعودی، آلمان، فرانسه، اسپانیا، آفریقای جنوبی، سنگاپور	سیشل	۱۴
✓	۱۲/۴	فرانسه، آمریکا، آلمان، انگلیس، ایتالیا	فرانسه، چین، ایران، آفریقای جنوبی، هنگ کنگ، موریس	ماداگاسکار	۱۵

ماخذ: The world factbook 2008 - World tariff profiles 2008

- بانک توسعه آفریقا (ADB)

بانک توسعه آفریقا یک بانک توسعه چندملیتی است که سهامداران آن شامل ۵۳ کشور آفریقایی (اعضای منطقه‌ای) و ۲۴ کشور غیرآفریقایی (اعضای غیرمنطقه‌ای) از قاره‌های آمریکا، آسیا و اروپا هستند. این بانک توسعه در سال ۱۹۶۳ تأسیس شد و در سال ۱۹۶۷ به‌طور رسمی عملیات خود را آغاز کرد. این نهاد مالی با هدف بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی و توسعه و فقرزدایی در کشورهای آفریقایی فعالیت می‌کند و این هدف را از طریق تأمین مالی پروژه‌ها و برنامه‌های توسعه به روش‌های زیر دنبال می‌کند:

✓ اعطای وام‌های بخش عمومی و خصوصی

✓ اعطای کمک‌های فنی

✓ سرمایه‌گذاری سرمایه عمومی و خصوصی

✓ کمک در زمینه هماهنگی برنامه‌ها و سیاست‌های توسعه کشورهای منطقه

✓ دادن کمک‌های بلاعوض تا مبلغ ۵۰۰ هزار دلار آمریکا در مواقع اضطرار

سایر سازمان‌های بین‌المللی که بوتسوانا در آنها حضور دارد عبارتند از:

- سازمان ملل متحد (UN)

- کمیسیون اقتصادی آفریقا (ECA)

- سازمان خواروبار و کشاورزی ملل متحد (FAO)

- گروه ۷۷ (G-77)

- آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA)

- بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه (IBRD)

- سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری (ICAO)

- کنفدراسیون بین‌المللی اتحادیه‌های کارگری آزاد (ICFTU)
- جامعه توسعه بین‌المللی (IDA)
- صندوق توسعه کشاورزی (IFAD)
- صندوق بین‌المللی پول (IMF)
- سازمان بین‌المللی کار (ILO)
- سازمان بین‌المللی مهاجرت (IMO)
- سازمان بین‌المللی ارتباطات دریایی (INMARSAT)
- سازمان بین‌المللی ارتباطات دور ماهواره‌ای (INTELSAT)
- اتحادیه ارتباطات دور (ITU)
- جنبش عدم تعهد (NAM)
- سازمان منع سلاح‌های شیمیایی (OPCW)
- کمیسیون سازمان ملل متحد (UNCTAD)
- سازمان اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ملل متحد (UNESCO)
- سازمان توسعه صنعتی ملل متحد (UNIDO)
- سازمان جهانی پست (UPU)
- سازمان بهداشت جهانی (WHO)
- سازمان جهانی مالکیت معنوی (WIPO)
- سازمان جهانی هواشناسی (WMO)
- سازمان جهانی گردشگری (WTO)
- سازمان جهانی تجارت (WTO)

برنامه کمکهای بین‌المللی برای توسعه زیرساختها و شرایط عمومی

کمک‌کننده‌ها برای پیمانکاران

کمک‌های بین‌المللی به بوتسوانا

در حال حاضر کمکهای بین‌المللی به بوتسوانا ۰/۶ درصد از تولید ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می‌دهد و بوتسوانا نود و نهمین کشور دریافت‌کننده کمک‌های بین‌المللی محسوب می‌شود.

نمودار شماره (۱۹) وضعیت کمک‌های بین‌المللی به بوتسوانا (به صورت درصدی از GDP)

= 95	Peru:	0.8%
= 95	Philippines:	0.8%
= 97	Turkmenistan:	0.7%
= 97	Israel:	0.7%
= 99	Cyprus:	0.6%
= 99	Botswana:	0.6%
= 99	Hungary:	0.6%
= 99	Slovakia:	0.6%
= 99	Malta:	0.6%
= 99	Russia:	0.6%
= 99	Bahrain:	0.6%
= 106	Thailand:	0.5%
= 106	Mauritius:	0.5%
= 108	South Africa:	0.4%
= 108	Nigeria:	0.4%
= 110	Croatia:	0.3%
= 110	Dominican Republic:	0.3%
= 110	Algeria:	0.3%
= 110	India:	0.3%

منبع: WWW.NATIONMASTER.COM

از جمله برنامه‌های دیگر سازمان ملل در این زمینه می‌توان به برنامه توسعه هزاره اشاره نمود:

در سپتامبر سال ۲۰۰۰، ۱۸۹ تن از سران دولت‌ها اعلامیه هزاره (Millennium Declaration) را

تصویب کردند. این اعلامیه یک تعهد جهانی بی سابقه و یکی از قابل اعتنا ترین اسناد سازمان ملل در چند سال اخیر به شمار می‌رود. این اعلامیه قدرت دید همگانی و مشترکی در چگونگی مقابله با برخی از چالش‌های بزرگی که جهان با آن روبروست عرضه می‌کند (www.un.org).

این اعلامیه منجر به ارائه هشت آرمان توسعه هزاره (MDGs) گردید که تاکید آن بر تلاش برای کاهش فقر، بالا بردن کیفیت زندگی مردم، تضمین پایداری محیط زیست، و بنیان گذاری مشارکتهایی به منظور تضمین جهانی شدن به نیروی مثبت تری برای توده‌های مردم جهان است. در این اعلامیه هدفها و راهنما یا شاخص‌های ویژه‌ای برای هر یک از این آرمان‌ها مقرر گردیده است که تا سال ۲۰۱۵ باید بدان دست یافت. تاکید بر روی این آرمانها و هدفها، موضوع اصلی این آرمان است.

برخی از این آرمان‌ها و هدفها بر شرکتهای و بخش خصوصی مستقیما اثر می‌گذارند و برخی دیگر به طور گسترده تری در توان بخشیدن به چارچوب و مرزبندی محیطی مربوط می‌شوند که شرکتهای و بخش خصوصی باید در آن عمل کنند و البته همه آنها در اقتصاد جهانی وابسته به هم امروز برای بخش خصوصی مطرح می‌باشند، که مسئولیت اصلی دستیابی به این آرمان‌ها البته به عهده دولتها می‌باشد. بخصوص، نیاز مبرمی به یک نظارت عالی، اصل حاکمیت قانون، رعایت موازین و حقوق بشر، تلاش پی گیرانه مبارزه با ناسازگاری و فساد و اجرای هنجارها و معیارهای بین‌المللی وجود دارد. همچنین، نیاز به گسترش همکاری سخاوتمندانه‌تر و موثرتر دولتها، معافیت بدهی‌ها و دسترسی آسان تر به بازارهای جهانی برای صدور کالا به چشم می‌خورد و بدیهی است فقط در چارچوب یک رهبری دولتی است که بخش خصوصی می‌تواند نقش سازنده تر و موثرتری ایفا نماید.

این "عهد نامه" یک شبکه آموزشی با مشارکت بخش‌های اصلی سازمان ملل متحد، شرکتهای، موسسات بازرگانی، سازمان‌های غیر دولتی / حکومتی یا ان.جی. او و اتحادیه‌های صنفی، کارگری یا سندیکایی

است. ن اصل آن بویژه معطوف به انجام فعالیتهای مسئولانه تحت قلمرو و موازین حقوق بشر، معیارهای کار و عملکردهای همخوان با محیط زیست است. عهد نامه جهانی از شرکتها می خواهد که در چارچوب حوزه تاثیر شرکتی خود به این نه اصل که تمامی آن مبتنی بر معاهده نامه های بین المللی بین دولتها می باشد پایبند باشند. این تعهد جزئی سرنوشت ساز از چگونگی حمایت شرکتها و بخش خصوصی از آرمان های توسعه هزاره است. شرکتها با ارتقا چنین ارزش های محوری پذیرفته شده جهانی و با کاهش تاثیر منفی فعالیت های کاری خود می توانند موفق به ایفای نقش حیاتی شوند.^۱

همزمان با این عهدنامه جهانی، شمار روزافزون سایر فعالیت های ابتکاری مشوق شرکتها در پیوستن به مشارکتهای مقطعی برای نیل به آرمانهایی گسترده تر از هشت آرمان توسعه هزاره نیز مطرح شده اند. این آرمانها گاهی از محیط فعلی کار، بازار و زنجیره تامین فراتر می روند و مناظره فزاینده ای بر سر حدود مقابله شرکتها و بنگاههای اقتصادی با این چالشها در مقابل دولتها و سازمان های جامعه مدنی بوجود آورده اند، اما شکی نیست که بخش خصوصی می تواند نقش سازنده و مفیدی ایفا نماید. حداقل، باید تضمین کرد که فعالیت های آنها در چارچوب قانون انجام گرفته و اثر سوئی نخواهد داشت.

آرمان های توسعه هزاره

۱۸۹ کشور از اعضای سازمان ملل متحد، متعهد گردیدند که تا سال ۲۰۱۵ به هشت آرمان زیر

دست یابند:

- ریشه کن کردن فقر شدید و گرسنگی

^۱ www.unglobalcompact.org

- دستیابی همگانی به آموزش ابتدایی
- ارتقا برابری جنسیتی و قدرت دادن به زنان
- کاهش مرگ و میر در کودکان
- بالابردن سطح سلامتی مادران
- مبارزه با اچ.آی.وی./ایدز، مالاریا و سایر بیماریها
- تضمین پایداری محیط زیست
- افزایش مشارکت جهانی برای توسعه

عهدنامه جهانی (Global Compact)

در مجمع جهانی اقتصاد (World Economic Forum) در داووس، و به تاریخ ۳۱ ژانویه ۱۹۹۹، کوفی عنان دبیر کل سازمان ملل با به چالش کشیدن رهبران تجاری جهان آنان را به "قبول و اجرای" اصول جهانی حقوق بشر، معیارهای کار و محیط زیست در هر یک در حوزه‌های نفوذ کاری خود فرا خواند:

اصل اول: حقوق بشر: شرکتهای، بنگاههای اقتصادی و بازرگانان باید در حوزه فعالیت و نفوذ خود از حقوق بشر حمایت کنند و به آن احترام بگذارند.

اصل دوم: تضمین نمایند که شرکتهای و بنگاههای اقتصادی او نقشی در نقض حقوق بشر ندارند.

اصل سوم: معیارهای کار: شرکتهای، بنگاهها و بطور کلی بخش خصوصی باید از آزادی انجمن و شناسایی موثر حقوق مذاکره و معامله جمعی حمایت نماید.

اصل چهارم: منع هرگونه کار اجباری و به زور.

اصل پنجم: لغو موثر کار کودکان.

اصل ششم: منع تبعیض شغلی در کار

اصل هفتم: محیط زیست: شرکتها و بنگاههای اقتصادی باید حامی رویکرد پیشگیرانه در مقابله با مشکلات محیط زیست باشند.

اصل هشتم: متعهد گردند که در ارتقاء مسئولیت بزرگتر خود یعنی محافظت از محیط زیست پیشقدم شوند.

اصل نهم: تشویق توسعه و گسترش فن آوری سازگار با محیط زیست.^۱

آرمانهای بین‌المللی مانند صلح، امنیت، توسعه پایدار، حقوق بشر و کاهش فقر به طور فزاینده‌ای به یکدیگر وابسته‌اند و دارای پیامدهای بسیاری برای کلیه بخشهای جامعه می‌باشند که دستیابی به آنها نیازمند راه‌های پیچیده و جمعی است. گرچه دولت‌ها دارای مسئولیت اصلی برای دستیابی به این آرمانها هستند، اما به نفع شرکتها و بنگاههای اقتصادی است که جزئی از راه‌حلها باشند تا معضلات.

همزمان، تقاضای بین‌المللی رو به رشدی برای شرکتها و بنگاههای اقتصادی دارای سیاست‌های شفاف و مسئول در برابر اثرات اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی در سر تا سر دنیا به وجود آمده است.

در این چارچوب، سه دلیل عمده یا ششم تجاری برای پشتیبانی از آرمانهای توسعه هزاره وجود دارد که هر یک از این دلایل پشتیبان سرنوشت‌سازی برای به وجود آوردن شرکتهای موفق و قابل رقابت در بخش خصوصی است. این دلایل عبارتند از:

^۱ www.unglobalcompact.org

- نخست: سرمایه‌گذاری در یک محیط سالم برای فعالیت بخش خصوصی،
- دوم: مدیریت مستقیم هزینه و خطر .
- سوم: فراهم آوردن فرصتهای جدید داد و ستد.

سرمایه‌گذاری در یک محیط سالم و نوین برای فعالیت بخش خصوصی

بدیهی است که بیشتر شرکتهای قانونی از فعالیت در جامعه‌ای با ثبات و امن بهره‌فراوانی می‌برند، ضمن اینکه برخوردار از نیروی کاری سالم و کارآمد و مصرف‌کنندگان و سرمایه‌گذارانی مساعد می‌شوند. شرکتهای تولیدی و رقابتی از وجود نظام تجاری آزاد قانونی، قابل پیش‌بینی و بدون تبعیض و اقتصاد ناکامی و قانونمند بهره‌بسیاری می‌برند. ناکامی در دستیابی به آرمانهای توسعه هزاره برخی یا کلیه ستون‌های موفقیت در سطح ملی و یا بین‌المللی را متزلزل می‌کند.

مدیریت مستقیم هزینه و خطر

چالشهایی نظیر نابودی محیط زیست بومی، تغییرات جوی جهانی، اچ.آی.وی./ایدز، ناسازگاریهای قومی و نبود نظام با کفایتی برای حفظ و ارتقا سلامتی و آموزش می‌توانند به طور مستقیم بر هزینه‌ها و خطر برای بقاء شرکتهای بیفزاید. این عوامل می‌توانند سبب افزایش هزینههای اجرایی، هزینههای خرید مواد اولیه، استخدام، آموزش و سایر هزینههای پرسنلی، ایمنی، بیمه و سرمایه‌گذاری شوند. این عوامل همچنین می‌توانند سبب بروز خطرهای مالی کوتاه و طولانی مدت، تزلزل در بازار، پیگردهای قانونی و سلب اعتبار و شهرت گردند. شرکتهای آگاه و پیگیر مقابله با این چالشها، قادر به کاهش خطر و ریسک، مدیریت شهرت و اعتبار، کم کردن هزینه‌ها، اصلاح کارآیی منابع و افزایش تولید می‌باشند.

فراهم آوردن فرصتهای جدید داد و ستد

برخی از موفق ترین و نو آورترین شرکتهای جهان برای مقابله با دشواریهای اجتماعی و محیط زیستی، اقدام به تولید کالاها، خدمات و فناوری ویژه‌ای نموده و در برخی موارد حتی الگوهای کار خود را تغییر می‌دهند. آنها درک می‌کنند که بسیاری از کشورهای جهان سوم بخصوص کشورهای با جمعیت زیاد و منابع طبیعی فراوان، فرصتهای کاری طولانی مدتی عرضه می‌کنند. برای این شرکتها کمک در دسترسی به آرمانهای توسعه هزاره فقط یک مسئولیت اجتماعی شرکتها و تثبیت شده، به پیروی از مدیریت خطر و نوع دوستی نیست. بلکه همچنین موضوع یک فرصت اجتماعی برای نوآوری، ایجاد ارزش و رقابت پذیری است.

بیشتر شرکتها در فرایند توسعه تاثیر می‌گذارند و می‌توانند در حوزه‌های نفوذ زیر مشارکت نمایند :

- در فعالیتهای کاری اصلی خود، در محیط کار، در بازار و در طول زنجیره تامین،
- در سرمایه‌گذاریهای اجتماعی و فعالیتهای بشر دوستانه
- در مشارکت در مذاکرات و تعاملات برای تعیین سیاستگذاریها و خط مشیهای عمومی و فعالیتهای حمایتی یا طرفدارانه،

شرکتهای تجاری و صنعتی، اطاقهای بازرگانی و سایر اتحادهای بین شرکتی می‌توانند نقش به ویژه مهمی در مقابله با دشواریهای بر سر راه توسعه که فراتر از حیطه، ظرفیت یا اختیارات هر شرکت به تنهایی می‌باشد را ایفا نمایند. یک چنین اقدام دسته جمعی قادر به افزایش نفوذ و مشروعیت بخش خصوصی در مشارکت برای پرداختن به آرمانهای توسعه هزاره است.

فعالتهای اصلی شرکتها، بنگاههای اقتصادی، بازرگانان و غیره برای هر یک از آرمانهای هشت گانه

توسعه هزاره:

- تولیدات و خدمات : منابع، تولیدات، پیشرفت، توزیع، قیمت گذاری یا مصرف نهایی تولیدات و خدمات شرکت شما چگونه می تواند مانع یا حامی آرمانهای توسعه هزاره شود؟
- سیاستها و فعالیتها : چگونه سیاستها و فعالیتهای شرکت شما در زمینههایی مانند اصول اخلاقی، محیط زیست، سلامتی و ایمنی، حقوق بشر، مناسبات کار و مدیریت منابع انسانی می تواند مانع یا حامی آرمانهای توسعه هزاره باشد؟ خطرها و فرصتهای کاری کدامند؟
- سرمایه گذاری اجتماعی و فعالیتهای بشر دوستانه برای هر یک از آرمانهای هشت گانه توسعه هزاره: شرکت شما از راههای زیر چه کمکهایی می تواند به جمعیتها ارائه کند:
- مردم (کارکنانی که وقت، مهارت و عشق و علاقه خود را داوطلبانه عرضه می کنند)
- سود (حمایت مالی از سازمانهای جمعی و غیر دولتی جامعه)
- تولیدات (اهداء کالاهای تولیدی)
- ساختمان (عرضه فضای اداری، کامپیوتر و سایر تجهیزات)
- خرید (خرید از شرکتهای داخلی و کارآفرینان اجتماعی)
- قدرت (دعوت از تصمیم گیرندگان و یا تاثیر گذار)
- ارتقاء (تعهد به فعالیتهای بازاریابی مسئولانه که همچنین از یک آرمان اجتماعی یا سازمانی حمایت کند)

سهام شرکتها در توسعه

بسیج مزیت‌های اصلی و منابعی مانند پول، تولیدات، مهارت‌ها و مردم به منظور حمایت یا تقویت جمعیت‌های محلی از راه:

- ۱- حمایت از طرح‌های آموزشی، تربیت یا کارآموزی، پیشرفت جوانان، شناخت محیط زیست و طرح‌های مربوط به سلامتی و تغذیه در جمعیت‌های محلی.
- ۲- ظرفیت‌دهی به رهبران جمعیتها و کارآفرینان اجتماعی
- ۳- تربیت کارشناسان فنی داخلی در مورد مدیریت محیط زیست
- ۴- ظرفیت‌سازی نظارتی یا کنترلی و حق ابراز عقیده گروه‌های جامعه مدنی داخلی یا محلی و رسانه‌های جمعی
- ۵- حمایت از برنامه‌های آموزشی چند فرهنگی
- ۶- حمایت از ابتکارات آموزشی برای رای دهندگان
- ۷- تاسیس و حمایت از برنامه‌های اعتباری خرد و همچنین شرکتهای کوچک.

فعالیت‌های اصلی شرکتها

- ۱- پیروی از قانون، مدیریت خطر، به حداقل رساندن تاثیرهای منفی اجتماعی و محیط زیستی و کسب اعتبار و ارزش برای کشورها و جمعیت‌های میزبان به وسیله:
- ۲- تولید محصولات و خدمات سالم و با صرفه
- ۳- ایجاد و سرمایه‌گذاری از راه پرداخت مزد محلی، مالیات، سهام و حق امتیاز، پرداخت به موقع به فروشنده محلی/بومی، کسب ارزش خارجی و غیره.

- ۴- ایجاد کار- استخدام نیروی عمومی، هم برای شرکت و هم برای کل زنجیره تامین و فراهم آوردن روابط کاری مثبت و سازمان یافته.
- ۵- توسعه منابع انسانی- سرمایه‌گذاری در امر آموزش و تربیت، توسعه مهارت، سلامتی و ایمنی در محیط کار و در سر تا سر زنجیره تامین.
- ۶- ایجاد کسب و کار محلی - از راه شبکه تهیه و توزیع به ویژه با کمک شرکت‌های متوسط، کوچک و بزرگ.
- ۷- گستردن معیارهای کسب و کار بین‌المللی پاسخگو یا مسئول - در حوزه‌هایی مانند: محیط زیست، مدیریت بهداشت و ایمنی، حقوق بشر، اخلاق، کیفیت و غیره.
- ۸- حمایت از توسعه و انتقال فن آوری - سرمایه‌گذاری در بخش تحقیق و توسعه داخلی و معرفی فن آوریها و روش‌هایی برای تولید پاکتر و سالمتر
- ۹- ایجاد ساختارهای زیربنایی و عمران - مانند سرمایه‌گذاری در بخشهای صنعتی و ماشین آلات، ارتباطات و نظام‌های حمل و نقل، نظام‌ها نهادهای قانونی

گفتمان‌های سیاسی و ترویجی

متوسل شدن به اقدام‌های فردی و جمعی به منظور تاثیر بر محیط‌های توانمندساز (enabling environment) و حمایت از تغییرات نظام مند در سطح داخلی، ملی و بین‌المللی به وسیله:

- ۱- همکاری با دولت‌ها به منظور بهبود زیر بنای اجتماعی از راه حمایت از بهبود و اصلاح کیفیت نظام مراقبت از سلامت و آموزش.
- ۲- پیگیری اهمیت نظارت‌های محیط زیستی و سیاست‌های مالی با دولت و جامعه مدنی

- شرکت در مذاکرات جهانی درباره مسائلی مانند تغییرات جوی و تنوع زیستی.
 - پشتیبانی از دولت‌های محلی و ملی به منظور: از میان بردن رشوه و فساد، مدیریت عمومی موثر و ارائه خدمات، مقررات عادلانه و شفاف و احترام به حقوق بشر.
 - کمک به افزایش توانایی جذب و نگهداری سرمایه‌های داخلی و خارجی
 - پشتیبانی از بهبود سیستم دسترسی صادرات کشورهای جهان سوم به بازارهای سازمان توسعه و همکاری اقتصادی
 - پشتیبانی از افزایش سطح کمک‌های دولت به کشورهای جهان سوم .
- کشورهای کمتر توسعه یافته جهان سوم و کشورهای محصور در خشکی و کوچک و جزیره‌ای باید از معافیت‌های بیشتری در پرداخت دیون خود بهره مند شوند .
- اساسی ترین حمایتی که شرکت‌ها برای رسیدن به چنین آرمان‌هایی می‌توانند ارائه دهند از راه گفتمان‌های سیاسی و ترویجی است که با همکاری یا باتحت فشار قرارداد دولت برای ایجاد محیط توانمند ساز، ایجاد می‌شود. در بسیاری موارد این فعالیت‌ها از راه اقدام جمعی، به ویژه از راه نمایندگان گروه‌های تجاری مانند اطاق‌های بازرگانی و انجمن‌های تجاری به صورت موثرتر و قانونمندتری انجام می‌گیرد.

تشویق به سرمایه‌گذاری در کشورهای با حداقل توسعه‌یافتگی به ویژه در

آفریقا

- انجمن‌های تجاری مانند اطاق‌های بازرگانی بین‌المللی و شورای شرکتها برای آفریقا واقع در ایالت متحده با عضویت بیش از ۱۷۰ سرمایه‌گذار بزرگ در آفریقا، در حال ایفای نقش حمایتی

فزاینده‌ای در این منطقه می‌باشند. این شرکتها همچنین به برقراری ارتباطات بین‌المللی و ظرفیت دهی و قدرت دادن به انجمن‌های تجاری داخلی در سر تا سر آفریقا کمک می‌کنند.

- شرکتها می‌توانند در اقدامات ابتکاری به رهبری برنامه توسعه سازمان ملل بنام شرکت‌های پایدار رو به رشد در کشورهای کمتر توسعه یافته که برآمده از عهدنامه جهانی است و افزایش سرمایه‌گذاری شرکتها و بخش خصوصی در کشورهای کمتر توسعه یافته را تسهیل و تشویق کنند، که تاثیر مستقیم و مثبتی بر روی پایداری داخلی و توسعه اقتصادی دارد.

پشتیبانی از کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه بخاطر افزایش

دسترسی به بازار، همکاری رسمی برای توسعه، و معافیت بدهی‌ها

یکی از حوزه‌هایی که بخش خصوصی در حال حاضر دارای نقش اندک یا ناچیزی در آن می‌باشد، حوزه حمایت و طرفداری از اقتصاد بین‌المللی واقع بینانه تر و عادلانه تر است. بسیاری از سازمانهای غیر دولتی و دولتهای کشورهای جهان سوم چنین اظهار نظر خواهند کرد که شرکتهای بزرگ و انجمن‌های تجاری آنها اگر سخنی درباره اقتصاد جهانی بیان کنند مطمئناً علیه آن خواهد بود نه له آن. این به ویژه در حوزه تجارت برخی اوقات مسئله اصلی است.

اگرچه اخیراً نمونه‌هایی از شرکتها با مشارکت با سازمانهای غیر دولتی و نمایندگی‌های سازمان ملل جهت پشتیبانی از اصلاحات در سیاست‌های کشاورزی سازمان همکاری اقتصادی و توسعه و اصلاح دستیابی بهینه به بازار، برای کشورهای با حداقل توسعه یافتگی بوجود آمده است. برخی شرکتها همچنین از فعالیت‌های حمایت جویانه جامعه مدنی بخاطر معافیت در پرداخت بدهی‌ها مانند مبارزات Jubilee 2000 حمایت کرده‌اند.

کار مناسب و سازنده برای جوانان

شبکه کاریابی جوانان سازمان ملل چهار اصل زیر را اولویت بندی کرده است: داشتن شرایط استخدام، فرصت برابر، کارآفرینی و ایجاد کار. بخش خصوصی می‌تواند در تمامی این موارد یا از راه فعالیت‌های اصلی شرکتی با استخدام افراد جوان، یا اجرای برنامه‌های آموزشی، و سایر تلاش‌ها برای افزایش اشتغال جوانان، یا با برقراری ارتباط با شرکتهای کوچک، بزرگ و متوسط که توسط جوانان اداره می‌شوند، ایفای نقش نماید. همچنین شرکتهای از راه برنامه‌های بشر دوستانه و سرمایه‌گذاری اجتماعی، می‌توانند از سازمانهای غیر دولتی که روی استخدام جوانان تمرکز دارند پشتیبانی کنند که این امر از راه فراهم آوردن رایزنی و توصیه‌های شغلی به جوانان و صرف هزینه انجام می‌گیرد. همچنین به صورت بالقوه این امکان هم برای انجمن‌های کاری وجود دارد که با طرفداری از دولت، آنرا در جهت توجه بیشتر به مسایل جوانان و حتی تلاش برای تشکیل وزارت خانه‌هایی برای پیشرفت جوانان در برخی کشورها سوق دهند.

دسترسی به فن آوری به ویژه فناوری اطلاعات و ارتباطات

"شکاف دیجیتال" در میان کشورهای فقیر و برای قریب به ۳ میلیارد انسان که با کمتر از روزی ۲ دلار زندگی می‌کنند و طبقات فقیر در کشورهای ثروتمند، به سرعت در حال افزایش است. در صورت وجود حمایت‌های مناسب، کمک فنی و دسترسی به کامپیوتر، اینترنت راه موثری برای اصلاح آموزش، تامین مهارت‌های حیاتی، تامین سلامتی، پیشرفت اجتماعی و توسعه کار و کسب در کشورهای فقیر فراهم می‌آورد. همچنین، دسترسی به اطلاعات و جامعه‌های آزاد، که اساس پاسخ‌گویی به مردم و حکومتداری خوب را تشکیل می‌دهد و فرصت برای فساد را کاهش می‌دهد.

پر کردن شکاف دیجیتال مستلزم ادغام پنج عامل اصلی است: دستیابی به تجهیزات و نرم افزارهای مناسب، ارتباطات از راه اینترنت، کمک و کار آموزشی‌های فنی، دسترسی به مسایل محتوایی مربوطه و دسترسی به تجهیزات ارزان قیمت. فقدان پیشرفت در زمینه آزادی در بخش ارتباطات و بازارهای فناوری اطلاعات در بسیاری موارد مانع اصلی بر سر راه رشد است. در کشورهای با حداقل توسعه یافتگی، به غیر از کمتر از ۲ درصد مردم، بقیه به علت نداشتن کامپیوتر، اتصال اینترنتی، کمک‌های فنی لازم و برق و تلفن از چنین فرصت‌هایی محرومند. این امر فقط از راه مشارکت‌های عمومی - خصوصی به رهبری شرکت‌ها و در چارچوب یک سیاست عمومی میسر است.

اگر چه بند فوق بر روی فناوری اطلاعات و ارتباطات تکیه دارد، سایر انواع فناوری‌های جدید نیز گنجایش‌های فراوانی عرضه می‌کنند اما این امر مستلزم چالش‌های فراوانی برای کشورهای جهان سوم است. یکی از بحث‌انگیزترین مسایل در این خصوص، تکنولوژی زیستی و اندام‌های اصلاح شده سازمان‌های ژنتیکی (GMO) هستند که امید کمک به فراهم آوری طیف گسترده امنیت غذایی، بهداشت، چالش‌های محیط زیستی و صنعتی را در کشورهای جهان سوم عرضه می‌کنند اما به علت اثراتشان مورد عدم اطمینان و اعتماد عموم قرار دارند. برای شرکتهای فعال در این بخش، بیشترین چالش متوجه افزایش مشارکت سهامداران و مذاکرات عمومی در باب فرایندهای تحقیقات و توسعه آنها می‌باشد.

فن آوری دیگری که پتانسیل‌های زیادی برای کشورهای جهان سوم فراهم می‌آورد فن آوری احیاء انرژی است که تولید سالم تر و روند مصرف تمیز تری ارائه می‌نماید. مثال‌های زیر، البته بر فناوری اطلاعات و ارتباطات تاکید دارد.

نمونه شرکتهایی که در مشارکت با نظام سازمان ملل، سازمانهای غیر دولتی (NGO) و سایرین درباره

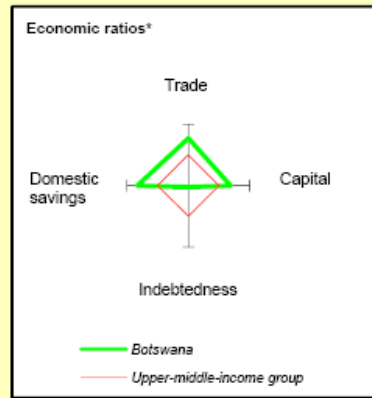
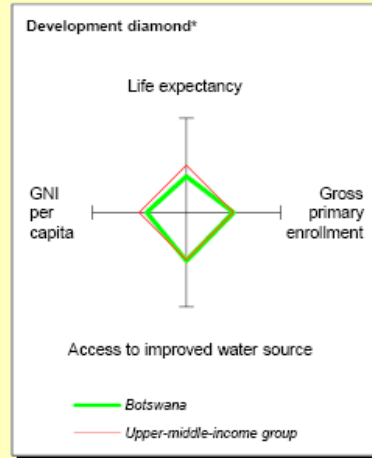
راه حل‌های آی سی تی همکاری می‌کنند عبارتند از : ست لایف، که از فناوریهای ارتباطاتی و اطلاعاتی (ICT)، برای دسترسی به راهنمایی‌های پزشکی اصلاح شده بهره برداری می‌کند : سیکونت 'ورکینگ آکادمی، که با همکاری برنامه توسعه سازمان ملل و دیگران در سراسر جهان از دسترسی و آموزش به کمک فناوریهای ارتباطاتی و اطلاعاتی (ICT) حمایت می‌کند، و برنامه مشارکت دیجیتال، که با همکاری بانک جهانی، شرکتهای فناوریهای ارتباطاتی و اطلاعاتی (ICT) ، مسئولان دولتی و سایر شرکتهای برای ارتقاء کامپیوترهای قدیمی و قابل استفاده کردن آنها در مدارس همکاری می‌نماید.

منابع و مراجع

- International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2009
- World Investment Report 2009
- world development indicators,2007
- Human development report 2009-UN
- UNESCO Institute for Statistics 2009
- <http://earthtrends.wri.org>
- www.hdr.undp.org/en/statistics/tn1
- IMF Information Notice System-2008
- WWW.NATIONMASTER.COM
- <http://www.afdb.org/>
- <http://www.isdb.org/>
- <http://www.uneca.org/>
- <http://www.unctad.org/>
- World Trade Organization, Annual report,2009.
- <http://www.un.org/Depts/ptd/>
- UNCTAD Handbook of statistics,2008.
- <http://www.humanrightswatch.com>.
- <http://www.eiu.com/>
- <http://www.economist.com>
- <http://www.atkearney.com>
- International Monetary Fund, Selected Issues and Statistical Appendix,
- <http://www.beac.int>
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Gabon>
- http://www.cima-afrique.org/hc.php?hcl_id=1401
- <http://www.confederation-patronale-gabonaise.org/Htm/assurances.htm>
- <http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/2826.htm>
- <http://www.heritage.org/Index/Country/Gabon>
- <http://www.imf.org/external/country/GAB/index.htm>
- http://www.worldbank.org/ifa/rosc_aml_cemas.pdf

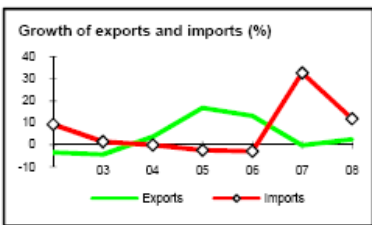
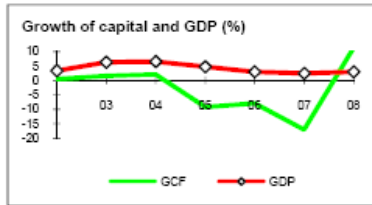
پیوست – بوتسوانا در یک نگاه

POVERTY and SOCIAL	Botswana	Sub-Saharan Africa	Upper-middle-income		
2008					
Population, mid-year (<i>millions</i>)	1.9	818	949		
GNI per capita (<i>Atlas method, US\$</i>)	6,640	1,082	7,878		
GNI (<i>Atlas method, US\$ billions</i>)	12.8	885	7,472		
Average annual growth, 2002-08					
Population (%)	1.3	2.5	0.8		
Labor force (%)	2.2	2.8	1.7		
Most recent estimate (latest year available, 2002-08)					
Poverty (% of population below national poverty line)		
Urban population (% of total population)	57	36	75		
Life expectancy at birth (<i>years</i>)	54	52	71		
Infant mortality (<i>per 1,000 live births</i>)	26	89	21		
Child malnutrition (% of children under 5)	..	27	..		
Access to an improved water source (% of population)	96	58	94		
Literacy (% of population age 15+)	83	62	94		
Gross primary enrollment (% of school-age population)	110	98	110		
Male	111	103	112		
Female	109	93	108		
KEY ECONOMIC RATIOS and LONG-TERM TRENDS					
	1988	1998	2007	2008	
GDP (<i>US\$ billions</i>)	2.6	5.2	12.3	13.4	
Gross capital formation/GDP	23.6	32.6	25.9	32.4	
Exports of goods and services/GDP	70.5	48.9	47.6	46.2	
Gross domestic savings/GDP	50.2	38.6	36.0	39.8	
Gross national savings/GDP	44.1	45.5	40.9	46.2	
Current account balance/GDP	7.3	4.0	14.6	5.6	
Interest payments/GDP	1.4	0.4	0.1	0.1	
Total debt/GDP	20.1	10.3	3.3	3.3	
Total debt service/exports	4.2	2.5	0.7	1.0	
Present value of debt/GDP	2.6	2.4	
Present value of debt/exports	4.9	4.8	
	1988-98	1998-08	2007	2008	2008-12
(<i>average annual growth</i>)					
GDP	5.5	5.0	2.4	2.9	2.1
GDP per capita	2.7	3.5	0.9	1.4	-1.2
Exports of goods and services	2.8	4.6	-0.3	2.5	2.7

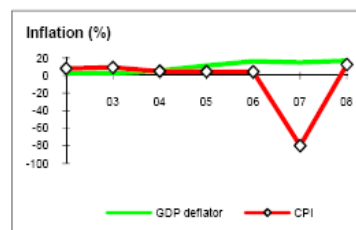
STRUCTURE of the ECONOMY

	1988	1998	2007	2008
(% of GDP)				
Agriculture	6.0	3.3	2.1	1.9
Industry	65.5	54.3	53.1	52.9
Manufacturing	5.4	5.3	3.7	3.5
Services	28.5	42.4	44.8	45.2
Household final consumption expenditure	25.9	34.0	42.6	40.3
General gov't final consumption expenditure	23.9	27.4	19.4	19.9
Imports of goods and services	43.9	42.9	35.5	38.8
	1988-98	1998-08	2007	2008
(<i>average annual growth</i>)				
Agriculture	-0.1	-1.0	6.8	-2.8
Industry	3.9	5.2	-1.0	8.6
Manufacturing	4.3	3.0	11.8	-1.0
Services	8.7	5.5	-0.6	9.6
Household final consumption expenditure	5.3	8.8	55.3	6.4
General gov't final consumption expenditure	7.1	2.8	1.6	2.2
Gross capital formation	4.5	1.3	-17.0	11.4
Imports of goods and services	2.7	3.3	32.8	11.8

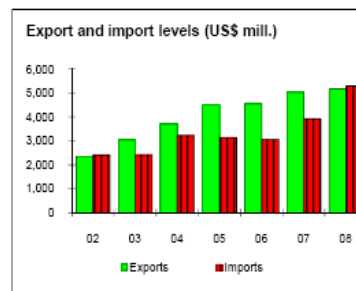
PRICES and GOVERNMENT FINANCE

	1988	1998	2007	2008
Domestic prices				
<i>(% change)</i>				
Consumer prices	8.3	6.7	-80.0	12.7
Implicit GDP deflator	22.7	4.9	15.1	17.0
Government finance				
<i>(% of GDP, includes current grants)</i>				
Current revenue	49.1	35.1	37.0	34.3
Current budget balance	31.4	8.1	13.7	11.4
Overall surplus/deficit	14.6	-4.3	6.4	3.5

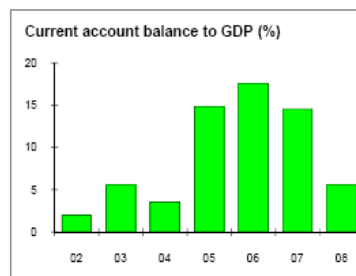
TRADE

	1988	1998	2007	2008
<i>(US\$ millions)</i>				
Total exports (fob)	..	2,073	5,028	5,160
Diamonds	..	1,446	3,359	3,358
Copper and nickel	..	74	905	929
Manufactures	..	298	378	388
Total imports (cif)	..	2,251	3,916	5,291
Food	..	295	544	735
Fuel and energy	..	103	674	911
Capital goods	..	844	1,036	1,399
Export price index (2000=100)	..	94
Import price index (2000=100)	..	77
Terms of trade (2000=100)	..	123

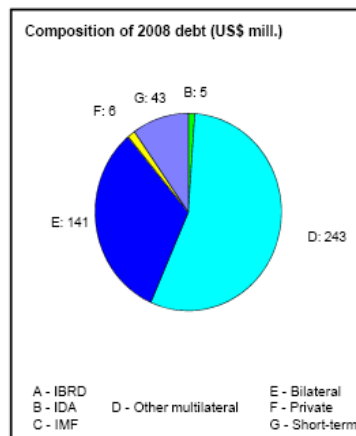
BALANCE of PAYMENTS

	1988	1998	2007	2008
<i>(US\$ millions)</i>				
Exports of goods and services	1,579	2,373	5,904	5,647
Imports of goods and services	1,226	2,529	4,474	5,651
Resource balance	354	-156	1,430	-4
Net income	-327	120	-739	-257
Net current transfers	167	242	1,106	1,014
Current account balance	194	205	1,797	753
Financing items (net)	188	60	8,896	6,699
Changes in net reserves	-382	-266	-10,694	-7,452
Memo:				
Reserves including gold (US\$ millions)	2,258	5,941	10,737	11,816
Conversion rate (DEC, local/US\$)	1.8	4.2	6.1	6.8

EXTERNAL DEBT and RESOURCE FLOWS

	1988	1998	2007	2008
<i>(US\$ millions)</i>				
Total debt outstanding and disbursed	533	532	413	438
IBRD	163	36	0	0
IDA	14	10	6	5
Total debt service	76	76	47	65
IBRD	29	16	1	0
IDA	0	1	1	1
Composition of net resource flows				
Official grants	64	45	97	729
Official creditors	19	-26	16	-1
Private creditors	-1	-4	-2	-1
Foreign direct investment (net inflows)	40	95	495	109
Portfolio equity (net inflows)	0	-14	9	-37
World Bank program				
Commitments	0	0	0	0
Disbursements	14	0	0	0
Principal repayments	15	13	2	0
Net flows	-2	-13	-2	0
Interest payments	14	3	0	0
Net transfers	-16	-16	-2	-1

سایتهای مهم بوتسوانا

- وزارتخانه‌های دولت بوتسوانا: www.gov.bw
- وزارت معادن، انرژی و منابع آب: www.gov.bw
- وزارت امور خارجه و همکاریهای بین‌المللی: www.gov.bw
- وزارت کشاورزی: www.gov.bw
- وزارت آموزش: www.moe.gov.bw
- وزارت بهداشت: www.moh.gov.bw
- وزارت کار و حمل و نقل: www.mwt.gov.bw
- وزارت دولتهای محلی: www.gov.bw
- وزارت نیروی انسانی و امور داخلی: www.gov.bw
- وزارت دارایی و برنامه ریزی توسعه: www.finance.gov.bw
- وزارت زمین و مسکن: www.landsandhousing.gov.bw
- موسسه سرمایه‌گذاری و توسعه صادرات بوتسوانا: www.bedia.co.bw
- بانک بوتسوانا: www.bankofbotswana.bw
- بانک توسعه ملی: www.ndb.bw
- مرکز خدمات مالی بین‌المللی بوتسوانا: www.ifsc.co.bw
- مناقصات: www.gov.bw
- بازار بورس بوتسوانا: www.mbendi.com
- کتاب زرد بوتسوانا: www.btc.bw
- اداره آمار مرکزی: www.cso.gov.bw

- شرکت مخابرات: www.btc.bw
- شرکت نیرو: www.bpc.bw
- موسسه توسعه روابط سیاسی: www.bidpa.bw
- جهانگردی بوتسوانا: www.botswanaturism.org
- وب سایت هواپیمایی بوتسوانا: www.airbotswana.co.bw
- بوتسوانا در یک نگاه: www.lonelyplanet.com
- اداره پست بوتسوانا: www.botspost.co.bw